

OBSERVANT

Informatie- en opinieblad van de Rijksuniversiteit Limburg

Jaargang 4, nummer 6

8 november 1983

Bezuiniging op onderzoek gehalveerd

Meevallers voor medische faculteit

Aan de vooravond van de verschijning van het Algemeen Financieel Schema 1985-1988 heeft de medische faculteit enkele gevoelige meevallers mogen boeken bij het bedrag dat de komende jaren beschikbaar is voor het totale personeelsbestand binnen de faculteit. De belangrijkste daarvan is dat de TVC-korting op onderzoek van 2,6 miljoen wordt teruggebracht naar 1,2 miljoen gulden. Minder spectaculair, maar nog altijd goed voor één plaats en nog wat, is de daling van de aanslag voor patiëntenzorg, waar 1,6 in plaats van 1,7 miljoen afgaat. Twee andere meevallers die dekaan Greep verwacht, zijn dat de faculteit beloond in plaats van gestraft wordt voor haar hoge studierendement (in Maastricht staken veel minder studenten hun studie dan gemiddeld bij de andere faculteiten) en voor het grote aantal promoties dat aan de faculteit plaatsvindt. Samen zouden die extraatjes op de duur goed zijn voor 11 WP-plaatsen, exclusief de daaraan gekoppelde plaatsen voor niet-wetenschappelijk personeel.

Toch zijn de problemen bij het opstellen van het formatieplan, waar het bestuur van de faculteit dezer dagen druk mee bezig is, nog lang niet de wereld uit. Van de 280 plaatsen, die de faculteit naar verwachting minimaal krijgt toegewezen, kunnen er maar 265 à 270 worden opgevuld, omdat het aanwezige personeel gemiddeld te duur is. De voorzitter van de faculteit, prof. dr.

Co Greep, heeft er echter het volste vertrouwen in, dat ondanks deze discrepantie en ondanks de grondige herbezinning reorganisatie die binnen de faculteit aan de gang is er geen directe ontslagen zullen vallen. Greep denkt dat het grootste deel van de problemen op te lossen is door bij het benoemen van nieuwe hoogleraren zo veel mogelijk te werken met buitengewone (deeltijdse) aanstellingen. (Zie ook het gesprek met Greep op pagina 3) De nieuwe berekening die het ministerie heeft uitgevoerd om de TVC-aanslag van 100 miljoen wat minder willekeurig over de acht faculteiten en academische ziekenhuizen te verdelen, heeft op andere plaatsen afwisselend voor vreugde en verdriet gezorgd. Zo komt de herziening voor de Rotterdamse faculteit bijna op een verdubbeling van de aanslag neer: 5,9 in plaats van 3,1 miljoen. Voor de VU wordt de aanslag iets draaglijker, nu daar 'slechts' 9,5 in plaats van 11,1 miljoen hoeft te worden ingeleverd. De andere Amsterdamse universiteit verdient bijna 2 miljoen met de nieuwe berekening en hoeft nu geen 9,1, maar 7,2 miljoen te bezuinigen. De genoemde bedragen moeten zolang bekend gerealiseerd zijn in 1987. In 1984, het eerste jaar waarin de bezuiniging voelbaar wordt, moet de faculteit in Maastricht het met 0,9 miljoen minder doen voor onderzoek en patiëntenzorg. JH

(Meer over de bezuinigingen bij de medische faculteit op pagina 3 en 5)

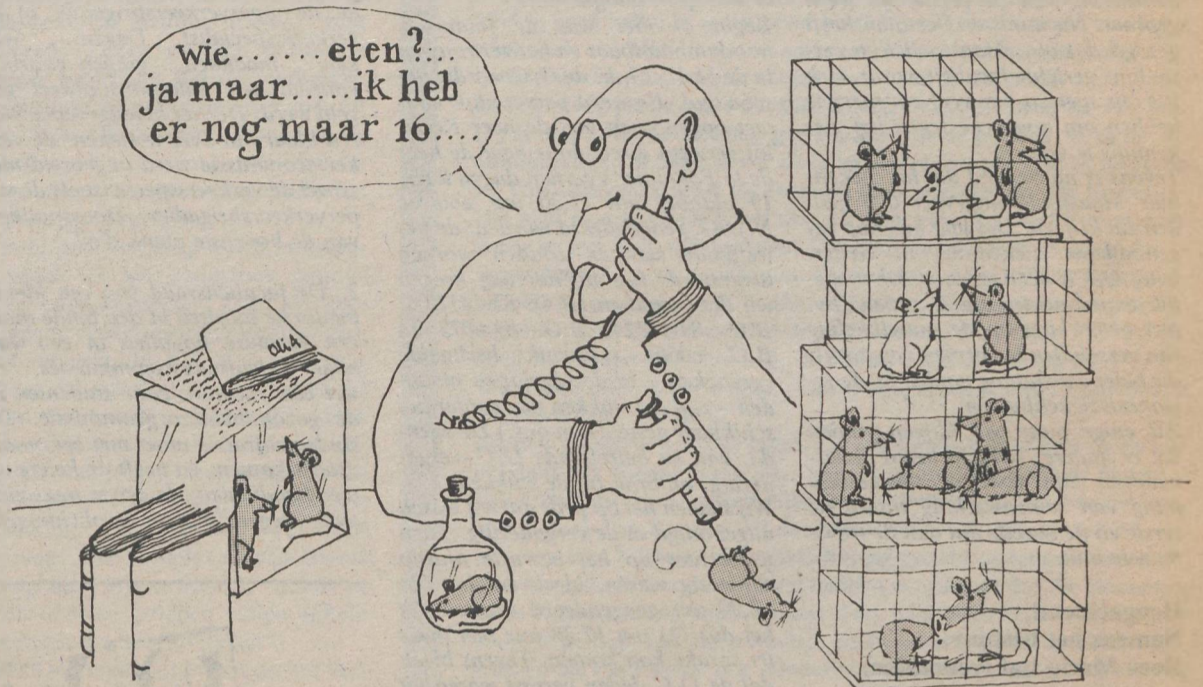
Telefoonblokkade en protestmeeting

Aktie tegen salarisverlaging

De ambtenarenbonden die aan de RI vertegenwoordigd zijn (ABVA/Kabo, CFO en CMHA) hebben besloten donderdag acties te voeren tegen de voorgenomen korting op de ambtenarensalarissen. Van negen uur 's morgens tot vier uur 's middags worden alle telefoonlijnen geblokkeerd en om vier uur 's middags wordt een protestbijeenkomst gehouden in het Kruithuis.

In een maandag verschenen pamflet verwerpen de bonden ook het nieuwe voorstel van de regering om de korting terug te brengen van 3,5 naar 3 procent en het verlies van de prijscompensatie te handhaven in ruil voor een gedeeltelijke omzetting in nieuwe banen. Zij wijzen op de opeenstapeling van salariskortingen die het overheidspersoneel de laatste jaren heeft moeten verwerken. Sinds 1978 zijn er zes 'bestek-

kortingen' uitgevoerd, uiteenlopend van 0,3 tot 0,7 procent; hebben er in de jaren 1980, 1981 en 1982 ongunstige 'nacalculaties' plaatsgevonden; is op 1 juli 1982 een 1%-korting toegepast; is het vakantiegeld met een half procent verlaagd en is de prijscompensatie dit jaar verlaagd. Onderwijspersoneel heeft bovendien 1,85% moeten inleveren. Deze maatregelen en de sterke stijging van de inhoudingspercentages komen samen met de nu voorgestelde kortingen voor onderwijspersoneel neer op een koopkrachtverlies van ruim twintig procent in vergelijking met drie jaar geleden. Bovendien, zo is berekend, begint voor de hogere schalen de bruto netto-vergelijking met de marktsector in het nadeel van het overheidspersoneel uit te vallen. JH

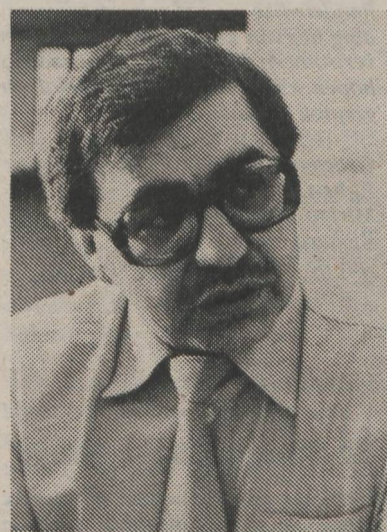
Be gint u zich ook zo arm te voelen?

Gezondheidswetenschappen krijgt fiat U-raad

Zonder veel moeite heeft de Universiteitsraad op 3 november ingestemd met de instelling van een experimentele studierichting Gezondheidswetenschappen. Deze vervangt de eveneens experimentele studierichting Sociale Gezondheidskunde. De Universiteitsraad maakte daarbij wel enig voorbehoud over het tempo waarin de nieuwe studierichting mag groeien, over het onderzoekprogramma en over de toevoeging van de doctoraalvariant 'Filosofie en Theorie der Gezondheidswetenschappen'.

Binnen de nieuwe studierichting blijven de drie varianten van Sociale Gezondheidskunde (Verplegingswetenschap, GVO en Beleid en Beheer) gehandhaafd en worden er vier nieuwe aan toegevoegd: Bewegingswetenschappen, Biologische Gezondheidskunde, Geestelijke Gezondheidskunde en Filosofie en Theorie der Gezondheidswetenschappen. Over die laatste variant had de raad zo zijn bedenkingen. Raadslid Harrie Struijker Boudier diende aanvankelijk een amendement in om dat onderdeel eruit te halen. Hij zag liever een goede theoretische onderbouwing per afzonderlijke variant dan een zo sterke concentratie op één plaats. Later zwakte hij dat amendement af tot een verzoek om de bezwaren in de notulen te vermelden en daarbij aan te tekenen dat de raad zich het recht voorbehoudt later op de kwestie terug te komen.

De raad heeft ook het optimisme over de toeloop van studenten wat getemperd. De opstellers willen de toegestane omvang van de instroom - 500 studenten per jaar - al in 1987 bereiken. De instroom zou dan jaarlijks met 100 studenten moeten

Jan Boots

groeien. Dat leek de raad niet erg realistisch gezien de moeite die Sociale Gezondheidskunde dit jaar heeft gehad om 175 studenten aan te trekken, terwijl de numerus fixus op 200 was vastgesteld. Nadat de vice-dekaan van de Algemene Faculteit, Jan Boots, in zijn toelichting toegaf dat de groei met 100 studen-

ten per jaar meer was ingegeven door realiteitszin, besloot de raad met kleine meerderheid de groei te temporiseren en elk jaar bij de behandeling van het ontwikkelingsplan te bekijken welk cijfer het meest verantwoord is.

De raad wil ook nauwlettend erop toezien dat er een behoorlijk onderzoekprogramma van de grond komt. Wat er in de nota Gezondheidswetenschappen over onderzoek wordt gezegd, vond men veel te pover. Vice-dekaan Boots verdeedigde zich door erop te wijzen dat momenteel niemand weet waar hij aan toe is op onderzoeksgebied. Hij beloofde dat de onderzoeksparagraaf met grote spoed ter hand wordt genomen. De Universiteitsraad wil binnen een jaar de resultaten daarvan zien om het programma marginaal te toetsen.

Tenslotte nam de raad ook een amendement aan van Richard Starman, waarin gevraagd wordt een basisfilosofie te ontwikkelen voor de nieuwe studierichting.

JH

Bezorging Observant

Als gevolg van de poststaking kan deze Observant niet op de gebruikelijke manier verzonden worden. Medische studenten ontvangen het blad deze keer via de postvakjes op de KOKO-kamer en de externe abonnees krijgen het blad toegestuurd zodra de staking voorbij is.

NSEM en ziekenhuis

Tot onze grote verbazing lazen wij in de Observant van 25 oktober, dat de NSEM op 17 oktober jl. niet in staat zou zijn geweest om een actie op poten te zetten hoewel daartoe plannen zouden bestaan.

Wij wilden hierover het volgende mededelen:

NSEM is meer voor de academisering van de eerste lijn dan voor een academisch ziekenhuis.

We werden min of meer tot een tegenstandpunt van het academisch ziekenhuis gedwongen door het feit dat er niet of nauwelijks over de academisering van de eerste lijn werd gesproken. Nu minister Deetman heeft gezegd dat o.a. Maastricht een eerste-lijns-gerichte faculteit wordt, leek het ons niet zo bar veel zin meer te hebben om nog actie tegen het ziekenhuis te voeren.

Tevens is nu bekend dat het ziekenhuis Maastricht ongeveer 650 bedden zal krijgen. Dat lijkt meer op het gemiddelde ziekenhuis in Nederland. O.i. is het daardoor ook mogelijk experimenten op te zetten (bv. met betrekking op de ontwikkeling van verschillende vormen van zorg), die beter aansluiting vinden bij de regiobasisziekenhuizen.

Als enige punt: wij blijven vinden dat er andere, wellicht betere, alternatieven zijn voor de totstandkoming van samenwerking tussen de eerste en de tweede lijn dan de transmurale unit.

Hoogachtend,
Namens het bestuur,
Roos Marie Bal (voorzitter)

Niet-Universitaire Geneeswijzen

Open brief aan Onderwijscommissie van de Faculteit der Geneeskunde

Er is aan onze kant wat verwondering en irritatie ontstaan over het contact tussen de Medische Faculteit, i.h.b. de O.C. en het Experimenteel Onderwijsproject „Niet-Universitaire Geneeswijzen” (N.U.G.).

In juni 1982 werd het N.U.G.-rapport ingediend met een begeleidend schrijven (mede gericht aan de O.C.). Dit verdween in het archief en werd op ons aandringen eindelijk - maanden later - besproken binnen de O.C. Begin 1983 werden een aantal mensen van de O.C. opgedragen een samenvatting van het rapport te maken. De N.U.G., Jaap van der Wal en Piet Kerkhof werden hierbij aangewezen als 'adviseurs', helaas zijn zij nooit uitgenodigd. Ook na herhaald telefonisch verzoek vanuit N.U.G. is het niet mogelijk gebleken (of was hiertoe geen bereidheid?) om tot een gesprek te komen.

Ondertussen was er wel een financiële begroting ingediend. Mede dank zij persoonlijke inzet van o.a. Marijke van Santen werd deze begroting goedgekeurd (d.w.z. de helft, niemand binnen de M.F. maakte zich druk om het feit dat de andere helft door de A.F. was afgewezen). Er werden een aantal bijna onmogelijke eisen gesteld (bijv. vooraf overleg over lezingen, terwijl het geld pas tijdens de lezingencyclus beschikbaar kwam); terwijl het overleg met de desbetreffende persoon hierover onmogelijk bleek in verband met zijn bereikbaarheid. Ook hier was een persoonlijke interventie van Marijke van Santen noodzakelijk om de toegewezen subsidie beschikbaar te stellen.

In de tussentijd werd in een brief (B.O. 83-14123A) aan de heer Hemker gesteld: „Besloten is om op korte termijn achtereenvolgens vertegenwoordigers van de commissie Verwetenschappelijking Curriculum, de

capaciteitsgroep Medische Ethiek & Wijsbegeerte en de N.U.G. uit te nodigen om te bespreken in hoeverre tot een vorm van samenwerking is te komen.” De brief was gedateerd op 16 maart 1983. Tot nu toe heeft de N.U.G. geen uitnodiging gehad. Ondertussen liep de begrotingstermijn van 1 januari t/m 31 augustus 1983 af. Wederom in afwachting van een definitief beleid van de M.F. werd een nieuwe begroting ingediend voor de periode van 1 september t/m 31 december 1983. Tot op heden is geen reactie van de M.F. ontvangen. De N.U.G. ontving de nieuwe eerstejaars studenten, maar er was geen budget meer.

Begin oktober was de financiële nood onhoudbaar en het vertrouwen in de M.F., i.h.b. de O.C. aardig beschadigd. Er werd persoonlijk contact opgenomen met de heer Kolle, hij verwees direct door naar de heer de la Fontaine. Veertien dagen later, 17 oktober om 17.30 uur zou de N.U.G. geagendeerd worden; de betreffende stukken zouden worden toegestuurd. Pas bij navraag kregen wij deze stukken (B.O. 83-14123A, B.O. 83-14124, B.O. 83-6073 en B.O. 6066). (Ondanks herhaalde verzoeken - in de afgelopen maanden - zijn die stukken niet eerder beschikbaar gesteld aan ons!) De agenda, van de betreffende O.C.-vergadering, ontbrak bij de stukken.

Wij stelden het op prijs dat wij waren uitgenodigd in de vergadering. Toen wij echter op het bewuste tijdstip aanwezig waren, bleek dat het om 17.00 uur geagendeerd was en dat het dus (?) om 17.30 uur niet meer ter sprake kon komen. Tevens bleek dat de O.C.-leden verrast waren dit punt onverwachts op de agenda aan te treffen. Wij brachten nogmaals de acute financiële situatie onder ogen. Er werd met ons afgesproken dat wij ten spoedigste zouden worden gebeld voor een afspraak met het dagelijks bestuur van de O.C. Dit is nog niet gebeurd.

Het zal eenieder duidelijk zijn dat dit de druppel was, die de emmer deed overlopen. Samenvattend: Het is nu ongeveer anderhalf jaar geleden dat wij een duidelijke uitnodiging stuurden (in de vorm van het N.U.G.-rapport) voor een open gesprek met de O.C. Ondanks talloze pogingen wil dat maar niet lukken. Het wordt ons zodoende elke dag moeilijker gemaakt om te blijven geloven in het fatsoenlijk bestuurlijk functioneren van de F.d.G. en i.h.b. de O.C. Wij spreken de hoop uit dat de O.C. zich bewust is van bovengeschreven handelwijze en tot een verantwoordelijkheid hiervan komt. Ondanks dat het vertrouwen in de O.C. geschaad is hopen wij tot een open en vruchtbaar gesprek te kunnen komen.

Groetend,
Egbert van Wijk,
Mirjan van Bommel,
Richard Vijn,
van de N.U.G.-kerngroep

De Verkeersdeskundige

1. In één van de grotere Limburgse gemeenten laaiden de gemoederen in de plaatselijke gemeenteraad hoog op, toen een beslissing genomen moest worden over de invulling van een vacature in één van haar beleidsadviescommissies, en wel de verkeerscommissie.

De partij-met-de-drie-bloedgroepen had nog een kandidaat, die elders nog niet aan bod gekomen was. Het toeval wilde, dat deze kandidaat voorzitter was van de plaatselijke afdeling van Veilig Verkeer Nederland. Zo gezegd, zo gedaan, de partij-met-de-drie-bloedgroepen schoof de opperverkeersbrigadier naar vo-

ren en preees hem uitbundig om zijn verkeersdeskundigheid.

Edoch, er bestond echter ook nog een vierde bloedgroep: de coalitie-partner. En deze schoof ook een kandidaat naar voren: de man was afgestudeerd aan het Nederlands Wetenschappelijk Instituut voor Toerisme, specialisatie verkeerskunde, en vond emplot als verkeersspecialist. Deze verkeersbrigadier wist zich bovendien nog gesteund door de leiding van het plaatselijke politiekorps.

En toen begon het geharrewar: wie was het meest geschikt voor de functie: de opperverkeersbrigadier, of de verkeersspecialist. Dagen..., weken..., maanden... gingen voorbij, voordat een Salomonsoordeel geveld werd. De vier bloedgroepen waren klaar om over te steken: de verkeerscommissie werd uitgebreid met zowel de verkeersspecialist als de opperverkeersbrigadier. Dorpspolitiek van de bovenste plank dus!

2. De faculteitsraad van een kleine medische faculteit in den lande moet een vacature opvullen in een van haar beleidsadviescommissies, en wel een vacature voor studenten in de gezondheidszorgcommissie. De studentenfractie moet met een voordracht komen, en heeft de keuze uit vier kandidaten: de eerste trekt zich terug wegens andere verplichtingen,

de tweede studeert binnenkort af en is dan geen student meer.

Zo wordt de keuze beperkt tot twee kandidaten. Tenslotte wordt een van de twee afgewezen met als argument, dat de studentenfractie zich minder kan verenigen met zijn kijk op een aantal huidige problemen binnen de gezondheidszorg.

Conclusie

Er vindt helemaal geen afweging van capaciteiten plaats, wel hecht de studentenfractie veel waarde aan een maatschappelijke overtuiging. Wanneer we nu de gemeentefracties vergelijken met de studentenfractie, laat zich de volgende conclusie trekken: De gemeenteraad hecht veel waarde aan mensen met capaciteiten in beleidsadviescommissies, de studentenfractie echter in het geheel niet. De vraag laat zich nu stellen, of een beleidsadviescommissie het beleid moet maken, of dat dit beleid tot stand komt voor de besluitvorming in een gekozen orgaan, i.c. een raad, bijvoorbeeld de gemeenteraad van onze grotere Limburgse gemeente. Wanneer je nu de beslissing van die gemeenteraad qualificeert als een staatsje dorpspolitiek, dan is de beslissing van de studentenfractie van de kleine medische faculteit zelfs die qualificatie nog niet waard.

Frank Kubben,
3e jaars geneeskunde

Paarltsjes

Bel nu! Dan typ ik je scriptie of andere teksten met zorg uit. Prijs f 3,- per pagina. Resi, 04498-51796.

Twee ervaren secretaresses willen graag uw scripties, rapporten e.d. uittypen. Wilt u meer informatie, bel dan even op 043-627526 of 043-473871 (na 18.00 uur).

Te huur rustig gel. 3-kam.appartement nabij Mayrhofen (O.) uitst. ski-, lamp- en wandelmog. Tel. 04457-1567.

Te koop: Renault 18 Break, met sunroof en hoofdsteunen; 1/2 j. oud, 24.500 km. nieuwst. Te bevragen: R. Mestrom, tel. 888397 of 043-78584.

Te koop: zeilboot, type 470 (Olympisch wedstrijdklasse). In perfecte conditie met trailer en strandkar. Tel. 043-17717 na 18.00 uur.

Henk Goetsch, RIAGG, Prins Bisschopsingel 22, Maastricht, tel. 043-13131, wil voorlichtingsmateriaal graag samenstellen over het onderwerp 'Liefde op leeftijd'. Hij verzoekt studenten en medewerkers, die hieraan willen bijdragen, met hem contact op te nemen.

OBSERVANT

Informatie- en opinieblad van de Rijksuniversiteit Limburg, uitgave van de Stichting Maffius. Verschijnt veertiendaags.

Redactieadres:

Tongersestraat 53, kamer 304
Postbus 616
6200 MD Maastricht
Telefoon: 043-888319
(doorkiesnummer)

Stichtingsbestuur:

Wim Hermens (voorzitter),
Kees Schröer (penningmeester),
Jacques Heijen (buitenuiversitair lid),
Evelyn de Leeuw
(redactiefgevaardigde)

Redactie

Walter van Bree, Ton Hameleers,
Jacques Herraets (eindredacteur),
Evelyn de Leeuw, Appie Luermans,
Maurice van der Sangen, Luc de Witte.
Redactie-assistente:
Edith Goppel
Koördinator Voorlichting:
Sjonk Ritmeester
Grafische vormgeving:
Guus van Rooy
Foto's: Hans van Dijk,
Coen van der Gugten,
fotopersburo Widdershoven
Tekeningen: Pascal Oost

Druk: Limburgs Dagblad, Heerlen

Advertenties

Advertenties (behalve Paarltsjes):
Yvonne Stevens, toestel 302
Tarieven op aanvraag
Paarltsjes opgeven bij de redactie.

Abonnement

Leden van de universitaire gemeenschap ontvangen het blad gratis. Afgestudeerden en andere belangstellenden kunnen zich abonneren voor f 25,- per jaar.

Universitaire Pers

Observant maakt deel uit van het landelijke samenwerkingsverband Universitaire Pers, samen met Ad Valvas (Vrije Universiteit), Delta (Delft), THB (Tilburg), TH-berichten (Eindhoven), THT-nieuws (Twente), KU-nieuws (Nijmegen), Universiteitsblad (Utrecht), Universiteitskrant (Groningen) en Wagening Hogeschoolblad (Wageningen).

UP-korrespondenten: Bert Bakker, Lin Tabak.

Voor 200 dollars van Amsterdam naar Calcutta, om maar eens een voorbeeld te noemen. Goedkoop reizen kan. En nog veilig en goed ook! Dat is mogelijk als je vooraf weet hoe je je voor zo weinig mogelijk geld kunt verplaatsen. Als je over adressen beschikt voor goedkope accommodatie, als je weet welke kortingsmogelijkheden er zijn enz.

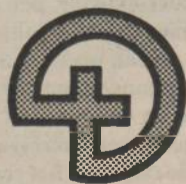
Dat staat allemaal in de informatiepakketten van ARABA. Deze papieren reisleiders loodsen je goedkoop en veilig naar je reisdoel: waar ook ter wereld. De 'reisleider' vertelt je bovendien alles over bijvoorbeeld visa, vaccinatie, reisbenodigdheden, bezienwaardigheden, hulpinstanties en zelfs over tijdelijk werk.

De kosten van zo'n informatiepakket variëren van f 20,- tot f 35,-. Het pakket is speciaal voor jouw reisdoel en volgens jouw wensen samengesteld. Belangstelling: Schrijf naar ARABA en binnen 14 dagen heb je een persoonlijk informatiepakket in huis.

ARABA

ALTERNATIEF REIS ADVIES BUREAU ANDRÉ

Aylvalaan 16, 6212 BC Maastricht

leenarts
medibanda b.v.

lid "Orthobanda"

wycker brugstraat 12 - 6221 EC maastricht - telefoon 043 - 10349

- Detailhandel en groothandel in medische instrumenten en apparatuur.
- Ruime sortering in showroom.
- Speciale tarieven voor studenten.

Stemming slaat om bij medische faculteit

Zichtbaar voldaan legt de dekaan van de medische faculteit, prof. dr. Co Greep, uit wat de onderhandelingen met het ministerie de afgelopen maanden hebben opgeleverd: de korting op het facultaire onderzoek wordt teruggebracht („in de brief van de minister staat uitdrukkelijk vermeld dat dat bedrag definitief is”) van 2,6 naar 1,2 miljoen, er wordt rekening gehouden met het hoge studierendement in Maastricht en met de stijging van het aantal promoties. En als klap op de vuurpijl brengt Greep op de valreep het nieuws dat de 'tien miljoen-pot', die de RL en de VU mogen verdelan voor hun oriëntatie op de extramurale zorg, in hoofdzaak besteed mag worden aan nieuwe personeelsplaatsen in plaats van investeringen als de aankoop van de befaamde 'Academische werkplaatsen in de extramurale gezondheidszorg', de 'AWEG's'. Dat laatste bedrag schat Greep goed voor minstens dertig nieuwe plaatsen aan de faculteit.

Ook al is de aanslag gevoelig teruggebracht, het blijft een pijnlijke operatie om 1,2 miljoen weg te bezuinigen uit het facultaire onderzoek en nog eens 1,6 miljoen uit de patiëntenzorg waarmee de faculteit zich in het ziekenhuis bezighoudt. Om de kwalitatieve en kwantitatieve gegevens zo goed mogelijk met elkaar in overeenstemming te brengen is het faculteitsbestuur bezig met een vergadermarathon, waarin alle veertig capaciteitsgroepen de gelegenheid krijgen hun verlangens op tafel te leggen of hun bezwaren naar voren te brengen tegen de voorstellen die de beleidsadviescommissies hebben geformuleerd. Voor het zoeken naar nieuwe richtingen in het onderzoek zijn er informateurs aangewezen die, rekening houdend met de opmerkingen van de RAWB en de bestaande projectstructuur, suggesties formuleren voor nieuwe projecten. Dat er op grote schaal veranderingen komen

Greep: minstens 30 plaatsen extra uit 10 miljoen-pot

in het onderzoekprogramma staat bij voorbaat vast. Zoals te verwachten was staat het hoofdproject 'Leefwijze en Gedrag' op de nominatie te verdwijnen (de sterke on-

derdelen worden elders ondergebracht) en ook 'Sport en Gezondheid' zou goeddeels sneuvelen. Voor groepen met projecten die als zwak beoordeeld zijn, zoals Immunologie en Oncologie, wordt door de informateurs naar nieuwe velden gezocht. „We denken aan voeding, dementie, chronische ziekten van de longen en het bewegingsapparaat enzovoort. De informateurs doen ons voorstellen die we tegen elkaar afwegen en waarvan we bekijken in hoeverre ze het extramurale accent van de faculteit meer in de gewenste richting helpen”, zegt Greep. Zeker nu het ministerie heeft toegezegd dat de investeringen in de extramurale sfeer niet uit de 'tien miljoen-pot', maar uit affiatiegelden kunnen worden bekostigd, liggen er grote mogelijkheden open, verzekert hij.

In de patiëntenzorg wordt in tegenstelling tot het onderzoek gesproken over ontslagen. Door de korting die daarop wordt toegepast zullen er van de 122 manjaren nog maar 98 overblijven. Het verschil kan niet worden opgevangen door plaatsen te verschuiven naar het klinisch onderwijs. Uiteindelijk zullen er in de patiëntenzorg tien plaatsen moeten verdwijnen, verwacht Greep. „We verdelen de pijn zoveel mogelijk proportioneel, maar in één of twee groepen zullen enkele mensen moeten afvloeien”.

Als Deetman niet ingaat op het verzoek van enkele faculteiten om uitstel zal hij op 30 november een stuk op zijn bureau vinden waarin de faculteiten in overleg met elkaar aangeven hoe zij de aanslagen hebben verwerkt en de taken hebben verdeeld. Hoe in Maastricht de bezuiniging wordt verwerkt komt nog deze week ter sprake in de faculteitsraad.

JH

Sociale Gezondheidskunde trekt kinderschoenen uit

„Nee, er is pertinent geen sprake van een crisis bij ons. Ik geef toe dat de versnelde ontwikkeling, waarin de Sociale Gezondheidskunde terechtgekomen is, voor een buitenstaander wel crisisachtige verschijnselen kan vertonen, maar van binnenuit bekenen ziet de zaak er heel anders uit.”

Aldus dr. Jan Boots, de man die sinds de verkiezing van prof. dr. Foppe ten Hoor tot dekaan in feite de dagelijkse leiding heeft van het faculteitsbestuur.

De teruglopende belangstelling voor de studie Sociale Gezondheidskunde, de concurrentie van nieuwe studies op gezondheidkundig terrein, de bedreigde positie van het gezondheidkundig onderzoek: Boots heeft er allemaal verklaringen en oplossingen voor, die zijn optimisme niet kunnen aantasten. Enkele uren voor de aanvang van de vergadering van de universiteitsraad, waarin de nota Gezondheidswetenschappen aan de orde komt, blaakt hij van strijdlust.

„Kijk maar eens wat er allemaal aan het gebeuren is”, zegt hij. „Het curriculum van de drie bestaande rich-

tingen, Verplegingswetenschap, GVO en Beleid en Beheer, is helemaal klaar, al blijven we daar natuurlijk voortdurend aan schaven. Maar in wezen zal dat curriculum behouden blijven en zelfs verder worden doortimmerd. Daarnaast is onze nota Gezondheidswetenschappen, waarin we op verzoek van de minister onze plannen geclusterd hebben, volop in behandeling en tot dusver uitstekend ontvangen. Aan de drie nieuwe varianten Bewegingswetenschappen, Geestelijke Gezondheidskunde en Biologische Gezondheidskunde hebben we nog een vierde toegevoegd, Filosofie en Theorie der Gezondheidswetenschappen om het relatief nieuwe wetenschapsgebied een overkoepelend theoretisch kader mee te geven.”

Maar zal het gebouw dat er op papier zo mooi uitziet wel ooit gevuld worden met de vijfthonderd studenten per jaar, die de minister bereid is te financieren? Geeft het niet te denken dat er voor Sociale Gezondheidskunde niet meer dan 175 studenten zijn komen opdagen, nadat de numerus fixus was vastgesteld op 200 eerstejaars? „Dat we dit jaar geen 200 studenten hebben binnengekregen is het gevolg van teruglopende studentenaantallen die over-

al zijn waar te nemen”, zegt Boots. „De numerus fixus is bovendien onder andere omstandigheden vastgesteld. Je moet er ook rekening mee houden dat ons pakket veel completer wordt door de drie nieuwe richtingen die in aantocht zijn. Daar is een veel betere beeldvorming mee mogelijk geworden. Je kunt er aan de andere kant ook veel beter mee op de arbeidsmarkt terecht. Als het perspectief daar somber is, werkt dat sterk door in de aanmelding.

Maar gelukkig onderscheiden we ons tot nu toe niet in negatieve zin van andere opleidingen”. Dat brengt ons op de concurrentie van andere opleidingen op gezondheidkundig gebied die minister Deetman al heeft aangekondigd in Nijmegen, Leiden en Utrecht. Vreest Boots niet dat daarvan een geduchte concurrentie te verwachten valt tussen dergelijke opleidingen die voor veel belangstellenden gelden als een substituuat van een 'echte' medische studie? Boots maakt heftig bezwaar tegen die kwalificatie, voorzover het zijn faculteit aangaat. „Sociale Gezondheidskunde is wel degelijk een geheel eigen discipline. Overall in de gezondheidszorg zie je dat de strikt medische hegemonie aan het afbrokkelen is, omdat er een grote behoefte blijkt te bestaan aan aanvulling op de natuurwetenschappelijke benadering van ziekte en gezondheid. Wij hebben allereerst geredeneerd vanuit een maatschappelijke behoefte. Van Leiden

A conspiracy of clunces

Waar komt toch het idiote idee vandaan dat je onderzoeksresultaten kunt krijgen door (nog meer) geld te geven aan mensen die al bewezen hebben dat ze het niet kunnen?

Ik heb nog nooit een goed onderzoeker gezien, die niet in staat was op een lattenzolder met een gebroken potlood te bewijzen dat hij wat waard was in zijn vak.

Ik kan je precies vertellen waar dat idee vandaan komt. In de eerste plaats van Jan. Doctorandus Jan Kluns. Kent u hem niet? Kom nou. Iedereen kent hem. Hij is al jaren veelbelovend. Hij zou beslist al veel gepresteerd hebben als ze hem maar wat meer mogelijkheden geboden hadden. Dat zegt hij zelf tenminste. Aan iedereen die hem horen wil. Daarom kent iedereen hem ook. Soms is hij zelfs professor geworden. Veel te vaak zelfs. In ieder geval heeft hij een secretaresse, een halve werkweek een bibliotheek en soms een laboratorium. Maar zijn meesterwerken komen pas als hij twee keer zoveel heeft.

In de tweede plaats van Piet. Piet Kluns. Dat is het broertje van Jan. Hij is niet in de wetenschap gegaan maar in de politiek, of in de administratie. In ieder geval zit-ie op een plek waar geld te vergeven is. Van onderzoek heeft hij evenmin kaas gegeven als zijn broertje. Het pleit voor hem dat-ie het niet wil doen ook. Het siert hem minder dat-ie er wel over wil oordelen. Dat komt omdat-ie weet waar de maatschappij op zit te wachten. Op resultaten die hij kan begrijpen, bedoelt-ie, maar dat zegt-ie niet. Hij noemt dat sociaal relevante onderwerpen. Die moeten bevorderd worden. Dus stuurt Piet geld naar Jan en Jan gooit het weg, terwijl hij roept dat-ie nog meer moet. Want zulk onderzoek is duur. Slecht onderzoek is altijd duur omdat het rendement nul is.

Dacht u nu dat ik het over huisartsgeneeskunde had of over de sociale psychiatrie? Welnee, kom nou. Nee, ik citeer voor u uit de laatste Folia Civitatis, de voortreffelijke universiteitskrant van Amsterdam. Het College van Bestuur wil daar 15% van hun onderzoeksgeld uitgeven aan ? Jawel, aan maatschappij-gericht onderzoek met een interdisciplinair karakter. Eerst hadden ze gehoopt dat die plannetjes in de B-financiering konden maar daar hadden ze de kwaliteit niet voor. Dus: hop, een eigen fondsje en 16 plaatsen over de balk. Dat CvB en die raad weten nog minder van onderzoek dan die bij ons. Of meer. Want ik durf te wedden dat ze eigenlijk ook al weten wat er uit dat onderzoek moet komen: de bevestiging van hun eigen vooroordelen.

„De criteria van de voorwaardelijke financiering vallen bij dit onderzoek weg” staat er in Folia, maar goddank „Aan de aanvragen bij het nieuwe onderzoeksfonds worden echter wel eisen gesteld”. Waarschijnlijk moeten ze op recyclingpapier worden ingediend door kansarme wetenschappers die alleen met hun voornaam ondertekenen.

Een raad: Boek die plaatsen niet onder A1, A2 wetenschapsbeoefening maar onder verwervingskosten sector bevrediging van politici. Geef ze vooral niet aan die vent op die lattenzolder. Wie weet zou die wetenschappelijk relevante resultaten krijgen. Daar tippelt toch geen politicus op?

Karate Koentje

en Nijmegen bijvoorbeeld kun je niet zeggen: daar gaan artsen opgeleid worden zonder artsdiploma. Wat ik daarvan gezien heb is een puur biologisch-somatische benadering van ziekte en gezondheid. Bovendien zetten wij uitdrukkelijk de onderwijsvernieuwing door, terwijl daar wordt voortgeborduurd op oude patronen. Ik meen het heel oprecht: ik ben niet bang voor de concurrentie die daarvan uit zou kunnen gaan”.

Wél een reden tot bezorgdheid blijkt de positie van het wetenschappelijk onderzoek te zijn. Het type onderzoek dat de Algemene Faculteit voorstaat komt er zowel in het RAWB-onderzoek als in de ZWO-beoordeling niet al te best van af. Wordt het niet tijd dat de faculteit zich lossert opstel van de medische broeders die met de RAWB achter de hand de natuurwetenschappelijke kant opgaan?

Boots: „Tot nu toe hebben we ons onderzoek steeds ingebracht in de hoofdprojecten van de interfacultaire wetenschapscommissie. Voor een eigen beleid hebben we tot nu toe nauwelijks de adem gehad. We hebben nu voor onszelf vastgesteld dat het de hoogste tijd wordt om

onze expliciete voorkeuren uit te spreken.

Niet dat het doel op zich wordt, maar we moeten zo onafhankelijk van de medische faculteit onze eigen koers zien te kiezen. Dan zien we wel of die dezelfde kant opgaat als die van de medische faculteit en waar dat het geval is moeten we zoveel mogelijk interdisciplinair samenwerken. Ik vermoed dat heel wat velden daarvoor in aanmerking zullen komen”, aldus Boots. Hij geeft toe dat de faculteit zich in een ongunstige uitgangspositie bevindt: „Bij de B-financiering kunnen we pas in het tweede jaar meespelen, als het grootste deel van de middelen al vergeven is. En als dan ook nog de koers van ZWO en de RAWB blijft zoals hij nu is, krijgen we nooit behoorlijk onderzoek van de grond. Maar wij zijn niet de enigen die in die beoordelingen een conserverende tendens constateren. Ik ben blij dat ten Hoor de portefeuille onderzoek beheert. Zo'n man is bij uitstek geschikt om goede thema's voor het onderzoek in de Gezondheidswetenschappen te ontwikkelen.”

JH

Brieven

Meten met Maastrichtse ellen, we zijn RL-endig aan toe

In het kader van de bezuinigingsoperatie is binnen de Medische Faculteit grote activiteit ontplooid. Vanuit Den Haag zijn bedragen genoemd, bijgesteld ten gevolge van rekenfouten en worden wellicht nieuwe bedragen genoemd.

Na iedere mededeling van hogerehand volgt een koortsachtige beslechting in adviescommissies en wordt er driftig met manjaar equivalenten geschoven in een schaakspel waar niemand de regels van kent of bereid lijkt de spelregels te formuleren. Het gevaar van ondoordachte pionoffers, kwaliteitsverlies, ja zelfs het afnemen van het schaakbord is niet denkbeeldig.

Waarom moet er eigenlijk bezuinigd worden? Landelijk gezien zou het financieringsstekort van de gehele overheid morgen verdwijnen als er geen zwart geld meer in omloop was. Kennelijk is de tijd nog niet rijp voor een naoorlogse operatie waarbij het zwarte geld uit de roulatie wordt genomen. Vervolgens zou men zich kunnen afvragen of binnen de Medische Faculteiten met arbeidsplaatsen gegooid moet worden om te bezuinigen. Wanneer één Academisch Ziekenhuis minder in de planning wordt opgenomen zou hiermede het bedrag op tafel komen

WINTERSPORT

10 of 17 dagen per luxe touringcar naar Götzens in Oostenrijk. Sneeuwzeker skiën voor zowel beginners als gevorderden. Inclusief 3-sterren hotel (HP) al vanaf f 400,-. Bel Hans Eijsbouts, tel. 020-906403. (na 18.30 uur)

WINTERSPORT

waarvoor nu arbeidsplaatsen op de tocht staan.

Tenslotte moet men zich afvragen of de extra honorering van specialisten en artsen in universitair dienstverband onder de huidige omstandigheden maatschappelijk nog wel zo aantrekkelijk is, temeer daar de bedragen die hier omgaan een veelvoud zijn van de bedragen waarvoor nu bezuinigd zou worden. We kunnen slechts vaststellen dat men landelijk gezien dergelijke operaties politiek niet aandurft. We zullen ons bijgevolg neer moeten leggen bij de gehanteerde kaderstelling van deze financiële aderlating.

Is daarmee de kous af en kunnen bestuurders en leden van raden slechts moeilijk slikken en een traan wegpinken bij de basisfilosofie?

Gelukkig niet, want de minister heeft opdracht gegeven om per instelling een interne sterkte-zwakke analyse te maken van het onderzoek en daarnaast is iedere faculteit natuurlijk verantwoordelijk voor een evenwichtig curriculum. Bij contacten in den lande blijkt men alom bezig te zijn met een zo objectief mogelijke kwantificering van de onderzoeksprestaties. Hierbij wordt gebruik gemaakt van het aantal malen dat iemands werk als auteur geciteerd werd (Science Citation Index), hetgeen vooral voor oudere publicaties (ouder dan 5 jaar) een waarde-bepaling oplevert. Voor recent onderzoek wordt gebruik gemaakt van de „impact factor” van het tijdschrift waarin gepubliceerd is. Deze „impact factor” geeft aan hoeveel maal een artikel in dat tijdschrift gemiddeld geciteerd wordt in de internationale literatuur (SCI Journal reports 1981).

Vanzelfsprekend worden alleen artikelen gewogen met een systeem van referees en blijven samenvattingen van congressen en hoofdstukken in boeken welke zonder meer geaccepteerd worden, buiten beschouwing. Hoe verhoudt zich deze activiteit in het land tot hetgeen in Maastricht geschiedt?

Het lijkt of men bijna overal het metrieke stelsel aanvaard heeft. Alleen

wordt er hier met Maastrichtse ellen gemeten, zo er al gemeten wordt.

Beide constatering: de verkeerde meetlat, het niet consequent hanteren van die meetlat, zijn even ernstig en de gevolgen potentieel desastreus. Zolang de kwaliteit van individuele onderzoekers, onderzoekselementen en deelprojecten niet vaststaat is ieder beleidsvoornemen aanvechtbaar en verdedigbaar. Omdat de kwaliteit niet genormeerd is, kan iedere potentieel bedreigde groep (individu) een beleidsvoornemen, waarin zij overcompleet verklaard wordt, ter discussie stellen.

Elders heeft dit reeds tot juridische procedures geleid, waarbij de instelling gedwongen werd het metrieke stelsel alsnog te hanteren en haar eerdere beleidsvoornemens moest terugnemen.

Zover is het nog niet gekomen in Maastricht. En dat terwijl de WP-plaatsen onderzoek buiten de projectstructuur niet op kwaliteit beoordeeld worden en voorts een deel van de facultaire beleidsruimte in het onderzoek, de poolplaatsen, vastgespijkerd worden in de Voorwaardelijke Financiering, zodat deze ruimte eerst over vijf jaar vrij (?) kan komen. De Maastrichtse ellenmaat is dus onduidelijk gehanteerd voor het onderzoek. Ook bij gebruik van de Maastrichtse voetenmaat voor het meten van onderwijsinspanning worden de regels met voeten getreden. De inspanningen in het verleden geleverd blijven vrijwel buiten het weegproces en men kort de tijd met discussies over een onderwijskundige noviteit, de rompfaculteit. De discussies worden vooral gevoed met gegevens van andere rompfaculteiten (Groningen) en wanneer dan uiteindelijk de consensus bereikt is, kan men er welhaast zeker van zijn, dat de Maastrichtse onderwijsvernieuwing op geheel eigentijdse wijze gestalte gekregen heeft. Bij de discussie over een rompfaculteit is men de ledematen (bijv. hoogleraren als houders van leeropdrachten) vooralsnog vergeten, zodat deze voor de voortgang essentiële delen tijdelijk verlamd zijn en met amputatie be-

dreigd worden.

Termen als academisch curriculum en praktisch medisch onderwijs alsmede basale, paraklinische en klinische inbreng welke ons in het recente verleden nog vertrouwd in de oren klonken lijken opeens hopeloos verouderd en te hebben afgedaan.

En de gezondheidszorgtaak van de Faculteit dan?

Hier lijkt het meten helemaal achterwege gebleven, zelfs onder collegae (intercollegiale toetsing). Geen wonder dat de gezondheidszorg als een lachende derde lijkt toe te zien op het gekrakeel van de onderwijs- en onderzoeksmensen.

Voorwaar, alles bijeen een gordiaanse knoop welke niet te ontwarren is zolang men blijft proberen om de eindjes aan elkaar te knopen.

Er is slechts één uitweg te vinden uit deze moeilijke situatie en dat is serieus de maat te nemen van alle onderzoeks- en onderwijsinspanningen.

Alleen op dergelijke gegevens kan een op de toekomst gericht beleid gefundeerd worden dat langer stand kan houden dan vijf jaar.

Zoniet, dan zijn wij RL-endig aan toe.

Dr. P.M. Frederik

Budget en protocol

Het belang van kostenbeheersing binnen de gezondheidszorg en de manier waarop deze het effectiefste tot uitvoering zal kunnen worden gebracht, zal op woensdag 16 en donderdag 17 november hoofthema zijn tijdens het congres „Budget en Protocol”, dat in de Maastrichtse Eurohal plaats zal vinden.

Centraal staat hierbij de rol van de Protocolaire Geneeskunde als belangrijk hulpmiddel voor de kwaliteitsbewaking van het medisch handelen bij Budgettering. Als gastsprekers zullen o.a. aanwezig zijn: prof. H.V. Fineberg (Harvard School of Public Health, Boston, USA) en prof. B. Eiseman (Rose Medical Center, University Denver, USA). De afsluitende paneldiscussie op donderdagmiddag 17 november, waaraan zal worden deelgenomen door H.V. Fineberg, B. Eiseman, F.F.H. Rutten, F. Sturmans, F.A. Casparie, J.M. Greep en E. Reerink, belooft ongetwijfeld interessant te gaan worden, gezien de confrontatie tussen aanhangers van de twee verschillende protocolaire stromingen: Medische Besliskunde versus Consensus. Een uitvoerig verslag volgt in Observant nummer zeven.

(WvB)

Inlichtingen: Mw. Frank-Roovers
Ziekenhuis St. Annadal
tel. 862961 (alleen 's ochtends)

Interne vacature 169

Bij het Dekanaat van de Faculteit der Geneeskunde is vacant de functie van

MEDEWERK(ST)ER CURSUSSECRETARIAAT

(full-time, voorshands voor een periode van 1 jaar) op het Bureau POAG.

Het Bureau Post-Academisch Onderwijs Gezondheidszorg verzorgt (na)scholingscursussen op het gebied van de geneeskunde c.q. de gezondheidszorg.

Taak: De werkzaamheden zullen o.m. bestaan uit:
secretarieel-ondersteunende activiteiten:

- het maken van afspraken; de planning van bijeenkomsten;
- behandeling van de post voor PAOG (registratie en beantwoording);
- type-, copieer- en verzendwerkzaamheden van cursusmateriaal;
- archivering en documentatie;
- voortgangsbewaking m.b.t. de cursussen;
- onderhouden van contacten met drukkerij, uitgeverij etc.;
- voorbereiden en notuleren van vergaderingen.

administratief-organisatorische activiteiten:

- registratie deelnemers;
- financiële registratie;
- beheer en bewaking van cursusdraaiboek;
- algemene assistentie van de cursusleiding.

Functie-eisen:

- Havo/VWO
- bij voorkeur secretaresseopleiding
- ruime (min. 3 jr.) werkervaring
- goede kennis van m.n. de Engelse taal
- improvisatievermogen en accuratesse
- kennis van tekstverwerkende apparatuur.

Salariëring:

Inschaling afhankelijk van leeftijd en ervaring in schaal 45, met toekomstige uitlooptmogelijkheid naar schaal 57, afhankelijk van de verdere ontwikkeling van deze functie.

Inlichtingen over deze functie kunnen worden ingewonnen bij de coördinator PAOG, mw. E. de Groot, tst. 294.

Schriftelijke sollicitaties, onder vermelding van vacaturenummer 169, vóór 15 november a.s. te richten aan de dienst Personele Zaken.

'N PAAR STELLINGEN VAN DE MEEST GEPROMOVEERDE DRUKKER STELLINGEN

Krips Repro - drukker van de meeste proefschriften in Nederland - stelde een aardig stellingenboekje samen. U ontvangt het als u uw dissertatie in productie geeft bij Krips Repro. Bel voor informatie met de afdeling Dissertaties.

Kaapweg 6, 7944 HV Meppel
Postbus 106, 7940 AC Meppel
telefoon 05220-53731

banque de paris et des pays-bas n.v.

... voor al Uw bankzaken.

Vrijthof 17 B, Maastricht

De duistere spiegel van Céline

Beroemd schrijver, berucht racist, getourmenteerde ziel!

Louis Ferdinand Céline is ongetwijfeld de meest controversiële schrijver die Frankrijk de afgelopen vijftig jaar heeft voortgebracht. Hij was een groot stijlvernieuwer die de Franse literatuur nieuw leven inblies en samen met Proust, Kafka en Joyce behoort hij tot de reuzen van de twintigste eeuwse letterkunde. Met zijn roman 'Voyage au bout de la Nuit' die in 1932 verscheen 'wandelde hij' zoals een criticus het uitdrukte, 'de literatuur binnen als was het zijn eigen huis'. Je zou ook kunnen zeggen dat hij de deur van het literaire huisje met een rotschop deed openspringen! Zijn onorthodoxe 'delirische' stijl, het gebruik van het argot (Frans bargoens), zijn ongezoeten sociale kritiek waarbij menig toenmalig taboe het moest ontgelden, verwekten sensatie en omgaven de auteur met een geur van schandaal. Vele 'oppassende' Fransen namen aanstoot, vele anderen daarentegen waren enthousiaste bewonderaars van de 'Voyage' en 'Mort à Crédit'. Het grote démasqué liet echter niet lang op zich wachten. Aan het eind van de jaren dertig smeet Céline een drietal hysterische antisemitische pamfletten de wereld in, 'Bagatelles pour un Massacre' (1937), 'L'Ecole des Cadavres' (1938) en 'Les Beaux Draps' (1941). En dat in een tijd waarin de voorbode van de Europese progrom steeds duidelijker en dreigender werden. Hiermee bedierf hij (misschien moedwillig) zijn grote naam en maakte zich voorgoed onmogelijk. Ook zijn na-oorlogse rehabilitatie heeft deze schandvlek niet kunnen uitwissen.

Maar hoe zag men Céline in de jaren dertig?

Door de onverbiddeelijkheid waarmee de verschrikkingen van de eerste wereldoorlog, het kolonialisme in Afrika, het kapitalisme in de Verenigde Staten, het grauwe bestaan in de voorsteden van Parijs door hem aan de kaak werden gesteld, beschouwden veel communisten 'Voyage' als een felle aanval op het decadente kapitalistische systeem en Céline zelf als één der hunnen. Vertelde hij niet met de woede van een eenvoudige man des volks wat hem was aangedaan, over onrecht en leed? Elsa Triolet, de vrouw van de bekende communistische schrijver Louis Aragon, nam de vertaling van de 'Voyage' in het Russisch op zich, deze verscheen anno 1936 onder grote belangstelling in de USSR en de schrijver werd door de Sovjet-regering uitgenodigd om zijn auteursrechten in de vorm van een bezoek ter plaatse te besteden. Céline kwam, zag en schreef 'Mea Culpa', een virulent anti-communistisch pamflet dat nog in datzelfde jaar ook in Frankrijk verscheen. De Sovjet-Unie was een land waarin slechts drie dingen functioneerden: leger, politie en propaganda! Dat dit werkje wel iets anders van toon was dan de 'Voyage de Moscou' van G. Duhamel en 'Le Retour de l'URSS' van A. Gide, kan men zich wellicht voorstellen.

Trotsky

Het 'progressieve' kamp had zich deerlijk vergist in de ideeën van de door hen zo bewonderde auteur en de communistenvreters, waaronder veel latere fascistenvreters, wreven zich in de handen. Slechts enkelen hadden vanaf het eerste begin begrepen dat hier een aartsnihilist en geobsedeerde fantast aan het woord was. Leon Trotsky was één van hen. Hij schreef enige maanden na het verschijnen van de 'Voyage' een heldere analyse getiteld 'Céline en Poincaré', waarin hij aantoonde dat deze roman, ondanks zijn bijzondere kwaliteiten, het werk is van een pessimist die 'de wereld passief aanschouwt en behept is met een vliedende gevoeligheid, iemand die niet openstaat voor de toekomst'... 'het getuigt meer van levensangst en moedheid dan van revolutie; actieve revolutie

is direkt verbonden met hoop. In het boek van Céline is geen hoop' Zo sprak Leon Trotsky en gelijk had ie! In Frankrijk zelf had Céline natuurlijk in die jaren een formidabele reputatie. Zo werd hij uitgenodigd om op één oktober 1933, de dag waarop de dood van Emile Zola werd herdacht, een rede uit te spreken. Men had hem als spreker gekozen vanwege de vermeende verwantschap tussen de 'Voyage' en 'L'Assomoir'. Ook hier het misverstand, Céline werd hardnekkig voor iemand anders aangezien dan hij in werkelijkheid was! De 'Hommage à Zola' gaat nauwelijks over de bekende naturalist, maar is eerder een vernietigend requisitoir tegen de moderne mens. Profetisch nihilisme? Men oordele:

'Als men het leven zou weergeven zoals men het kent (...). kwam men de gevangenis niet meer uit (...). De hedendaagse werkelijkheid is verboden terrein. Vooruit, dan maar symbolen en dromen! Dat soort overdacht verbiedt de wet niet, nog niet! Want, tenslotte brengen wij in symbolen en dromen negentiende deel van ons leven door, omdat immers negentiende deel van het bestaan, dat wil zeggen van de levensvreugde, ons onbekend is, of verboden. Eens komt de dag dat ze ook de dromen op het spoor komen. Een dictatuur, dat staat ons te wachten'. Voorwaar, woorden die in '84 niet zouden mistaan!

Maar het was vooral de stijlvernieuwing die indruk maakte, de schokgolf die deze teweegbracht is tot in de hedendaagse literatuur merkbaar. Hele generaties schrijvers hebben geprofiteerd van Céline's 'literaire revolutie' of er op zijn minst de invloed van ondergaan. Bekend is bijvoorbeeld dat J.P. Sartre en Simone de Beauvoir de 'Voyage' hevig bewonderden en er hele stukken van uit het hoofd kenden. 'Sartre en a pris de la graine' (...heeft er een gaantje van meegepikt) merkte de Beauvoir eens op. De bewondering ging zover dat toen 'La Nausée' in 1938 verscheen, voorin een citaat uit Céline's toneelstuk 'L'Eglise' te lezen viel: 'C'est un garçon sans importance collective, c'est tout juste un individu'. (Het is een jongen zonder collectief belang, een individu, meer niet). Op deze korte, frappante wijze kondigt Céline de komst van

het tijdperk van de massa aan, een in zijn werk veelvuldig voorkomend thema. Pikant is het te weten dat Sartre, het latere idool van het progressief denkende deel van de wereld, deze zinsnede heeft gelicht uit een stuk dat bepaald joodonvriendelijke scènes bevatte!

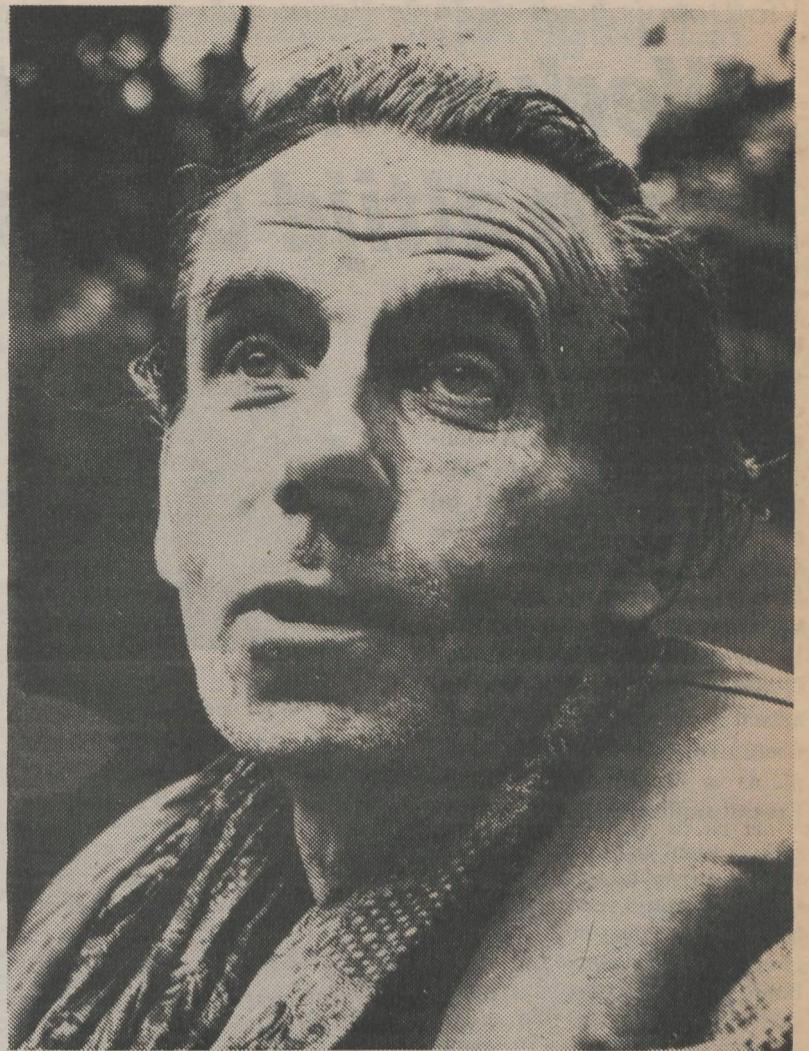
Antisemitisch denken

Pikant, meer niet, want in december 1945 verscheen het 'Portrait d'un antisémite' waarbij Sartre Céline als model voor ogen moet hebben gestaan. Het is een rake en vernietigende analyse van de verborgen motieven en psychologische mechanismen die het antisemitische denken beheersen. Céline, die pas in 1948 kennis van dit geschrift

nam, ergerde zich in het bijzonder aan Sartre's pertinente uitspraak: 'Dat Céline de socialistische stellingen van de nazi's onderschreef kwam doordat hij was omgekocht' en antwoordde met een woedend pamflet, 'A l'agité du bocal' ('Aan de kronkelende lintworm') Hierin maakt hij Sartre uit voor een lafaard, die, juist op het moment dat Céline in een Deense gevangenis zit en kans loopt aan de Franse justitie te worden uitgeleverd, opruiende leugens begint te verkopen. Gallimard weigerde het echter te publiceren zodat de zaak als een nachtkaaars uitging. (Albert Paraz, een vriend van Céline, nam de tekst trouwens wel op in zijn 'Le Gala des Vaches', een boek dat eigenlijk één lange verdediging van Céline is).

Ambachtelijkheid

Wat de Franse fascistische schrijvers uit die jaren betreft, deze koesterden vanzelfsprekend bewondering voor de stilistische 'ambachtelijkheid' van Céline en voelden zich verwant aan zijn racistische ideeën. Dit neemt echter niet weg dat ze zich vaak verbaasden over zijn eccentriciteit, zijn in hun ogen overdreven pessimisme en zijn alles relativerende en ridiculiserende 'delirische' stijl. Lucien Rebatet, de auteur van 'Les Décombres', vertelt hoe hij in oktober 1940 Céline opzocht in de rue Girardon waar hij hem aantrof aan zijn bureau met naast zich een grote wasmand uitpuilend van de manuscriptbladen.

Het derde pamflet was in de maak, 'Les Beaux Draps'. Waren er genoeg pagina's voor een pakje klaar, dan knipte Céline er een reusachtige houten wasknijper op en gooide het in de mand. Af en toe stond hij tijdens het gesprek op en woelde met beide handen in de torenhoge berg papieren wasgoed. Maar Rebatet, die voor het fascistische blad 'Je suis partout' werkte, was gekomen om een nieuwe medewerker te recruter.

'Wat vind je ervan, ouwe jongen, nu is het aan ons om es flink de bezem erdoor te halen, niet?'
'De bezem? Zit jezelf niet op te geilen, man! Niks ervan, het is afgelopen, de Moffen hebben de oorlog verloren'.

Wat Rebatet ook probeerde of zei, Céline bleef koppig volhouden: 'Ik zeg je, ze zijn vies de sigaar, en wij erbij. In dit soort oorlog, als een leger dan niet ook een revolutie in z'n ransel heeft zitten, heeft het geen zak in te brengen. In de kreukels, de Moffen'.

Even later liep een verbijsterde Rebatet de redactielokalen van zijn fascistenvrienden binnen met de mededeling dat de schrijver van de 'Voyage au bout de la Nuit' gek was geworden.

En dan te bedenken dat een jaar later, in 1941, 'Les Beaux Draps' zou verschijnen, een schotschrift dat behalve antisemitisch ook een dolgedraaid, haast persiflerend pleidooi was voor een rechtvaardiger maatschappij. Iedereen gelijke inkomens, brede autowegen van Parijs naar de Normandische kust zodat in het weekend elke Parijzenaar met zijn autootje een frisse neus aan zee kon gaan halen!

Céline was een tegenstrijdig en gepassioneerde man, een mythomaan die zich nimmer met de politiek had moeten inlaten van zijn tijd. Zijn denkwereld was een zelfgeconstrueerd mythologisch universum

opgebouwd uit fragmenten werkelijkheid, elementen uit de Franse literatuur en oude sagen en legenden, ideeën uit de psychiatrie en de medische wetenschap, racistische nonsens en een tendentieuze interpretatie van de Historie.

Dat hij gelezen wordt komt in hoofdzaak door zijn meesterschap over de Vorm. Als groot romancier en dichter (in feite schrijft hij 'poësie' én 'prose') weet hij wat doet lezen. Het picareske boeit, satire en zwarte humor boeien; zijn thematiek is dood en verval, hij weet dat de mens sinds de vroegste tijden wordt gefascineerd door het 'memento mori', het besef der vergankelijkheid. Dus bezingt hij met zijn 'petite musique' de dood in alle toonaarden: licht en melancholisch (soms duidelijk 'à la Villon'), dan weer burlesk, plechtig, fel en gruwelijk.

De mens schildert hij, zoals bekend, van zijn zwartste kant (zichzelf inclusief) in genadeloze, rake portretten. Men kan zich afvragen of Juvenalis en Voltaire, Chamfort en Victor Hugo niet precies zo deden. En of Breughel, Goya, Daumier, Dürer en James Ensor niet precies zo schilderden. De mens en sterker, een visioen van de mens, een gruwelijke karikatuur!

Maar Céline was ook een met blindheid geslagen Cassandra die Hitler gelijk gaf...

Frans van Woerden

De auteur van bovenstaand artikel is de vertaler van twee van de bekendste werken van Céline: 'Mort à crédit' (Dood op crediet) en 'D'un château à l'autre' (Van het ene kasteel naar het andere). Beide boeken zijn verschenen bij Meulenhoff Amsterdam.

De Céline-cyclus die Studium Generale organiseert loopt nog tot 22 november. Op het programma staan nog een lezing over de toelaatbaarheid van literatuur door Hans Kraan (15 november) en een forumdiskussie over Céline op 22 november. Zie voor details de agenda op pagina 11.

Vic Dubois haalt weduwe Balint naar Randwijck:

„Werken in Balintgroepen is nog altijd uiterst zinvol”

Mevr. Enid Balint en prof. dr. B. Luban-Plozza zullen op woensdag 7 en donderdag 8 december op Randwijck de zogenaamde Balintmethode demonstreren die beoogt de relatie arts-patiënt te verhelderen. „Het zal een volstrekt unieke gebeurtenis zijn”, aldus Vic Dubois van Huisartsgeneeskunde. Hij is initiatiefnemer van de demonstratie die is bedoeld voor studenten (7 december). Medewerkers en artsen kunnen 8 december meedoen. De demonstratie vindt plaats in samenwerking met de Erasmusuniversiteit.

Dubois toont zich in het bijzonder verheugd over de komst van Enid Balint, nog altijd verbonden aan de beroemde Travistockliniek in Londen en weduwe van Michael Balint, de man om wie het eigenlijk gaat. Deze Hongaar van origine ontwikkelde, overigens in nauwe samenwerking met zijn vrouw, in de vijftiger en zestiger jaren „zijn” methode waarvan ook veel Nederlandse huisartsen geprofiteerd hebben. Balints theorieën zijn onder meer neergelegd in het beroemde boek „The doctor, his patient and the illness” dat dateert van 1957. Op een moment dat de huisartsenpraktijk

Vic Dubois

zich definitief leek te ontwikkelen tot een „draaideur-naar-specialisten” – iets waarmee veel artsen niet erg gelukkig waren – wees Balint op de speciale plaats die een huisarts dient in te nemen in de medische hulpverlening. „Aandacht, niet alleen voor het somatische, maar ook voor het psychische welzijn. De arts moet beter leren luisteren. Hij moet zich de zorg voor de hele mens weer aantrekken”, zo luiden enkele adviezen van Balint, wiens techniek verder is ontwikkeld in de zogenaamde „Focal therapy” en in het boek „Six minutes for the patient”, dat drie jaar na zijn dood verscheen in 1973.

Een uitvloeisel van de Balintmethode was de oprichting van de zogenaamde Balintgroepen waarvoor met name de Nederlandse artsen

ontvankelijk bleken. Op het hoogtepunt, zo rond 1965, waren er in Nederland een 35-tal groepen. In totaal hebben er ongeveer 1500 artsen deel van uitgemaakt. De levensduur van zo'n groep die gemiddeld twaalf tot vijftien artsen telde, varieerde van enkele maanden tot ruim 15 jaar. Vic Dubois was zelfs 18 jaar lang lid van een Balintgroep. Een van de redenen dat de Balintgroepen vrijwel allemaal zijn opgeheven is volgens Dubois dat wie eenmaal in zo'n groep zit en na verloop van tijd tot de conclusie komt de techniek wel onder de knie te hebben. „Dat kan dan leiden tot een: Het is genoeg. Maar ook tot: Ik wil meer”, aldus Dubois die daarmee raakt aan de discussie over de vraag of Balint nu eigenlijk achterhaald is of niet?

Tweeslachtig

Het antwoord van Dubois is tweeslachtig: „Ja en nee”. Hij verduidelijkt: „Waar het om gaat is dat het ook twintig, dertig jaar geleden nogal eens voorkwam dat huisartsen beseften met een bepaalde patiënt niet verder te komen zonder daarvoor een voldoende verklaring te hebben. Balint is de eerste geweest die hiervoor een oplossing bedacht. De betreffende arts legde dan zijn probleem voor aan de

groep waarvan ook een psychiater als inhoudskundige deel uitmaakt. Het geval wordt besproken met de bedoeling de arts op weg te helpen. Het punt is alleen, en in zoverre zou je de methode achterhaald kunnen noemen, dat het probleem geheel bij de patiënt komt te liggen. De arts neemt in het geheel een tamelijk neutrale plaats in. De oorzaak van de communicatiestoornis zou gelegen zijn in het gedrag van de patiënt. Gelukkig zijn artsen zich gaan realiseren dat ook zij iets verkeerd kunnen doen. Dat is dan ook een van de redenen dat de Balintmethode niet meer voldoende wordt geacht. Maar daarbij komt”, zo vervolgt Dubois zijn verhaal, „dat in de tijd dat Balints boek verscheen er in Maastricht niets was op het psycho-sociale vlak. Venray was nog het dichtstbij. Tegenwoordig hebben we echter Vijverdal en is ook het onderlinge contact veel gewoner. Bovendien krijgt de huisarts in zijn opleiding al te maken met het probleem van de relatie arts-patiënt. Het is dus niet onbegrijpelijk dat de Balintgroepen langzamerhand zijn verdwenen”. Desondanks overheerst bij Dubois de overtuiging dat Balint allesbehalve achterhaald is. En dat hij daarin niet alleen staat is onlangs nog gebleken in Medisch Contact. „Ik ben erg voor het handhaven van de Balintgroepen. De methode zou dan kunnen worden opgenomen in het curriculum. Studenten kunnen er bijvoorbeeld mee kennismaken in het jaar voor de co-schappen. Ik hoop oprecht dat de demonstratie van mevrouw Balint en prof. Luban-Plozza daarvoor een aanzet kan zijn. Momenteel is de arts namelijk vaak zelf object. Althans, zo voelen velen

het. En lang niet allen zien dat zinnen. In een Balintgroep blijft de arts echter wat afstandelijk, maar maakt wel kennis met de problematiek op een voor hem niet bedreigende wijze. In veel gevallen zal hij de behoefte krijgen dieper in het probleem te willen duiken. Zoiets verloopt dan op een veel natuurlijker wijze dan de arts direct te confronteren met zichzelf. En zo gezien is de Balintmethode nog altijd uiterst zinvol”, aldus Dubois.

Ascona

De laatste jaren maakte Dubois een gewoonte van met een aantal studenten naar het Zwitserse Ascona te gaan om te kijken hoe prof. Luban-Plozza werkte. Deze organiseert al 12 jaar happenings om studenten en artsen te laten samenwerken in Balintgroepen. De ervaring is dat de studenten er erg enthousiast over waren. En nu komt Luban-Plozza hier: „Een prachtige gelegenheid voor meer mensen om met Balint kennis te maken. Ik hoop dat daarmee de discussie in gang zal worden gezet met het doel de Balintmethode op te nemen in het curriculum voor toekomstige huisartsen”, aldus de vurige hoop van Victor Dubois.

Dienst Voorlichting Sjonk Ritmeester

Belangstellende studenten kunnen zich opgeven bij Carla Stuurmans, Capaciteitsgroep Huisartsgeneeskunde, Randwijck, tel. 616100, ist. 258. Voor studenten zijn er geen cursuskosten. De overigen kunnen zich opgeven bij het Bureau PAOG-Maastricht, Postbus 616, 6200 MD Maastricht. Tel. 888294/888268.

Steur: operatie mag niet ten koste van de sterken gaan

Medische Faculteit bezuinigt en bezint zich op haar taken

„De RL staat voor een enorme bestuurlijke opgave. Enerzijds eist de Voorwaardelijke Financiering dat de faculteit zich richt op sterk onderzoek, onderzoek dat zich bewezen heeft en in landelijke competitie boven blijft. Anderzijds stelt de TVC dat juist meer accent wordt gelegd op onderzoek, onderwijs en gezondheidszorg zoals die zich buiten het ziekenhuis afspelen. Dat onderzoek wordt landelijk als zwak betiteld en voor Maastricht is het beeld niet anders. Haaks op dit laatste vereiste lijkt de absolute noodzaak te staan dat de FdG in samenspraak met ZA/ZM er zorg voor draagt dat met behulp van de WP-gelden die de FdG daarvoor krijgt een gezonde infrastructuur voor het Academisch Ziekenhuis tot stand wordt gebracht. In de discussies die thans worden gevoerd blijkt dat deze laatste noodzaak vaak verwarrend in relatie gebracht wordt met hetgeen in de TVC-operatie over de extra-murale GZ wordt gezegd”.

Edward Steur, secretaris aan de FdG, zit momenteel middenin de

problematiek die de bezuinigingen en reorganisatievoede van de overheid met zich brengt. Hij gaat in op de vraag of deze er inderdaad toe zal leiden dat de sterken het wel zullen redden en de zwakken afvallen. „Nee” is het duidelijke antwoord. Uiteraard zullen de sterken het redden en gegeven het systeem van de voorwaardelijke Financiering heeft de FdG daar ook alle belang bij, maar tegelijkertijd is het van groot belang, dat zwakke groepen beschermd worden. Enerzijds zijn er heel begrijpelijke redenen waarom de activiteiten van sommige groepen nog niet goed van de grond zijn gekomen, anderzijds hebben sommige groepen bescherming nodig omdat zij in de heroriëntatie die thans gaande is een belangrijke rol toegedacht krijgen. Maar nogmaals: gegeven de betekenis van de Voorwaardelijke Financiering op langere termijn en de stringente richtlijnen die daarbij voor de faculteiten gelden, mag dit niet ten koste van de sterken gaan. Uiteindelijk is er slechts een beperkte ruimte beschikbaar voor onderzoek dat niet in aanmerking komt of wordt gebracht van de Voorwaardelijke Financiering.

Overall lijkt er voor de omvang van de FdG niet zo heel veel aan de

hand. Niemand hoeft direct bang te zijn voor ontslagen, al lijken zich op een beperkt aantal plaatsen wel problemen voor te doen. Vast staat dat veel mensen over vier jaar met ander werk bezig zullen zijn.

Rijtje

„Laten we eerst de zaken nog eens op een rijtje zetten. Wat speelt er en wat moet er gedaan worden”, aldus Steur. In de eerste plaats noemt hij de TVC-operatie, die een meer efficiënte taakverdeling beoogt. „Het ministerie omschrijft het als een rationalisatie, geen botte bezuiniging. Dat is mooi, maar het blijft een bezuiniging”, vindt Steur. En resumerend: „De RL moet bezuinigen en zich tegelijk bezinnen op de taken. Voor ons geldt dat meer aandacht moet uitgaan naar de extra-murale gezondheidszorg.”

De tweede zaak die speelt is de voorwaardelijke Financiering die het onderzoek betreft. Projecten zullen aan bepaalde kwaliteitsnormen moeten voldoen om voor financiering in aanmerking te kunnen komen. Van het aantal goedgekeurde projecten hangen de WP-plaatsen af en daarmee het totale RL-personeelsbestand. Steur: „Het is

daarom zaak zo sterk mogelijk te zijn vertegenwoordigd, al is het maar omdat de voorwaardelijke Financiering het competitie-element introduceert. Het is dan begrijpelijk dat sterke capaciteitsgroepen nog meer gestimuleerd worden zodat zij met succes kunnen meedingen.

Trouwens, het zou natuurlijk onzinnig zijn deze te straffen voor hun goede werk. Het probleem is alleen dat groepen als Fysiologie, Biochemie, Biofysika, Farmakologie en O & O als sterk erkend zijn, terwijl de groepen met deskundigheid op het terrein van de extra-murale gezondheidszorg tot de zwakkere behoren. Echter”, zo voegt de FdG-secretaris er direct aan toe, „niet zonder reden hoor. Epidemiologie is bijvoorbeeld nog maar net gestart. Huisartsgeneeskunde en Sociale Psychiatrie beschikken niet over een onderzoeksvoorziening als het BMC. Daarbij komt dat huisartsen niet bij uitstek onderzoeksgericht zijn. Het is geen onwil. Zij kunnen het gewoon niet alleen. Hier had de matrixstructuur moeten helpen. Wat de bedoeling was: Het bestaan van multidisciplinaire onderzoeksprojecten waarbij mensen met onderzoeks-know how samenwerken met praktijkgerichte medewerkers is in onvoldoende mate gebeurd.

De faculteit heeft er onvoldoende oog voor gehad. Daarom is het nu zaak het beleid er op te richten dat als zwak bekendstaande projecten kunnen meedoen in de Voorwaardelijke Financiering zodat er een harmonie ontstaat tussen de huidige sterke groepen en die van de extra-

murale gezondheidszorg. Dus méér multidisciplinaire samenwerking en meer huisartsen laten participeren in goedlopende projecten. Bovendien kan hierbij worden gedacht – en dat wordt ook gedaan aan andere thema's. Voeding is bijvoorbeeld in discussie en er wordt gesproken over vraagsukken in samenhang met veroudering.”

Clustering

Overigens stelt Steur eventuele ongeruste medewerkers gerust: „Aan opheffing van zwakke groepen wordt niet gedacht. Nogmaals, er is begrip voor die zwakte. Wel zal er iets moeten veranderen. Verandering van de onderzoeksthema's is mogelijk. Clustering is een andere mogelijkheid”, zo denkt hij hardop. In dit verband wijst hij tenslotte nog op de discussie die zich momenteel in de faculteitsraad afspeelt over de verdeling van WP-plaatsen: „Het vorige ontwikkelingsplan ging nog uit van 290 plaatsen, nu blijken het er 260 à 270 te zijn die verdeeld moeten worden over nota bene 40 capaciteitsgroepen, een veel te groot aantal. Een groot principieel probleem is dat zowel TVC als Voorwaardelijke Financiering diep ingrijpen in de klassieke autonomie van de universiteiten. Er moet veel worden begrepen bovendien zo langzaam en er wordt constructief gedacht.”

Dienst Voorlichting Sjonk Ritmeester

„Een Onze Vader, goed begrepen en goed gebeden, zal meer bijdragen tot oplossing der sociale kwestie dan een heel wetboek van sociale wetten”

„Toch is dat beeld van een geïmporteerde beweging niet helemaal onzin,” aldus Jos Perry, „Want de activiteit van de Limburgse socialisten begon in 1884 als een poging het werkterrein van de – in het noorden opererende – Sociaal Democratische Bond (SBD uit te breiden.” Tot dan toe waren de impulsen vooral uit België gekomen – uit Brussel en Luik bijvoorbeeld.

Krachtmeting

Het centrale thema van Jos Perry's boek is de krachtmeting tussen socialisten en katholieken, waarbij de laatste gesteund werden door de geestelijkheid en de notabelen. Vooral in de periode 1880-1920 bereikt die strijd een aantal hoogten. Een strijd die uiteindelijk in het voordeel van de katholieken wordt beslist. De socialistische geest blijft echter in Maastricht zichtbaar rondwaren. En dat ondanks geweldige inspanningen van katholieke zijde om het kwaad (het socialisme) met wortel en al uit te roeien.

Perry: „Ik overdrijf niet als ik zeg dat Maastricht in het begin van deze eeuw hard op weg was een rood bolwerk te worden. Je kunt zeggen dat de katholieke kerk dat verhinderd heeft. Maar zij heeft dat alleen kunnen doen door aan de eigen katholieke organisaties en instellingen veel meer ruimte te geven dan ze oorspronkelijk van plan was. Of anders gezegd, zij is gedwongen geweest een aantal elementen van de socialistische beweging over te nemen. Dat zie je het duidelijkst op het terrein van de vakbeweging. Daarom ben ik er in mijn boek ook zo diep op ingegaan.”

Illustratief voor het katholieke denken rond de eeuwwisseling is een terloops gemaakte opmerking van het Maastrichtse Kamerlid F. Jansen in 1905. Hij zei toen dat men niet te veel van sociale wetten moet verwachten „want één 'Onze Vader', goed begrepen en goed gebeden, zal meer bijdragen tot oplossing der sociale kwestie dan een heel wetboek van sociale wetten.” (geciteerd op p. 175).

De Kerk ontkomt er echter niet aan katholieke vakverenigingen op te richten en aandacht te besteden aan de lonen en de arbeidsvoorwaarden. Ze richt „God en ons Recht” op, de eerste katholieke vakorganisatie van aardewerkers. Met de oprichting ervan (1895) begint het gevecht met de eerder ontstane socialistische tegenhanger „Loon naar Werk” ofwel de strijd tussen „de blauen” en „de rooien”.

Concessies

„Maar ook op politiek terrein, moest de Kerk concessies doen. Rond 1900 hoor je in het katholieke kamp de geestelijken en de notabelen nog heel duidelijk zeggen dat het belachelijk is om te denken dat een werkmans in de gemeenteraad iets goeds zou kunnen doen. 'Daar is de werkmans nog niet rijp voor!'.” (in 1900 is er nog een beperkt kiesrecht. Grote groepen arbeiders zijn dan nog van het kiesrecht verstoken).

Perry: „In 1919 zie je dan toch ineens dat uit de katholieke werkli-

„Het socialisme in Limburg wordt nog steeds – vooral van behoudende katholieke zijde – afgeschilderd als iets dat haaks staat op de Limburgse volksaard. Dit beeld van het Limburgse socialisme, als een uitheems, uit Holland geïmporteerd geestesprodukt, is vertekend. Vertekend omdat 'de Hollander' die het meest in aanmerking komt voor de rol van importeur, de typograaf Willem Vliegen, zelf Limburger was en afkomstig uit de omgeving van Maastricht. Vertekend ook omdat van meet af aan de kern van de Maastrichtse socialistische beweging naast Vliegen voornamelijk arbeiders zal omvatten die in de stad zelf geboren en getogen zijn.”

Dit schrijft Jos Perry in zijn pas verschenen boek: *Roomsche Kinine tegen roode koorts. Arbeidersbeweging en katholieke kerk in Maastricht 1880-1920.* (Uitgegeven bij van Gennep te Amsterdam).
Ton Hamelers sprak met Jos Perry over zijn boek.

De rooms-katholieke geestelijkheid en de Maastrichtse notabelen troffen elkaar bij de eerste steenlegging van het de Stuers-gebouw aan de Kruisherengang. De plechtigheid vond plaats op 7 september 1903. In het midden de kleine freule Alice de Stuers met achter haar gouverneur jhr. mr. G. Ruijs de Beerenbrouck en burgemeester Bauduin. Derde van rechts is jhr. mr. Charles Ruijs de Beerenbrouck.

den een wethouder naar voren komt en wel Reinier Nafzger”. Dat zijn tekenen, volgens Jos, die erop wijzen dat in de periode 1900-1920 binnen het katholieke kamp verschuivingen hebben plaatsgevonden. Daarvoor moest dan wel eerst het algemeen kiesrecht voor mannen (in 1917) en voor vrouwen (1919) ingevoerd worden. Een punt dat de socialisten in Maastricht al in 1884 in de strijd wierpen.

Jos Perry (1950), historicus en Maastrichtenaar van geboorte, promoveerde op 22 september jl. tot doctor in de Letteren bij prof. dr. Ger Harmsen te Groningen. Jos baarde al in 1975 opzien met een artikel over het socialisme in Maastricht (in het Tijdschrift voor Sociale Geschiedenis). Met dat artikel werd in één klap het idee ontzenuwd dat de socialisten in Maastricht geen rol van betekenis zouden hebben gespeeld. Met zijn proefschrift levert Perry uiteindelijk het bewijs dat de katholieken en hun organisaties zich pas intensief met de arbeidersproblematiek gingen bemoeien toen de socialisten te veel invloed kregen.

Jos Perry heeft een dertigtal publicaties op zijn naam staan, waaronder het in 1980 verschenen boek: *Mens en Werk. Industriële vakbonden op weg naar eenheid.* (Uitgegeven door Ambo). Dit boek schreef hij samen met Ger Harmsen en Floor van Gelder. (Het boek verscheen ter gelegenheid van de fusie tussen de industriële vakbonden van NKV en NVV).

„Een rilling van afgrijzen ging door het land” toen in 1887 een parlementaire enquête-commissie een volstrekt vernietigend rapport uitbracht over de firma Petrus Regout & Co te Maastricht. In deze grote porselein- en aardewerfabriek waren toen zo'n 3200 mensen aan het werk op een totaal van 5000 dat in Maastricht werkzaam was – in bedrijven van 20 mensen of meer. De enquêteurs troffen een poel van so-

cialie ellende aan. Het meest getroffen waren ze door het lot van de kinderen en de gehuwde vrouwen die er werkten. (De parlementaire commissie was ingesteld om onder meer na te gaan hoe de befaamde „Kinderwet” van Sam van Houten uit 1874 in de praktijk functioneerde).

De situatie die het rapport schildert, was zelfs in de ogen van de burgerij bedroevend. De door de

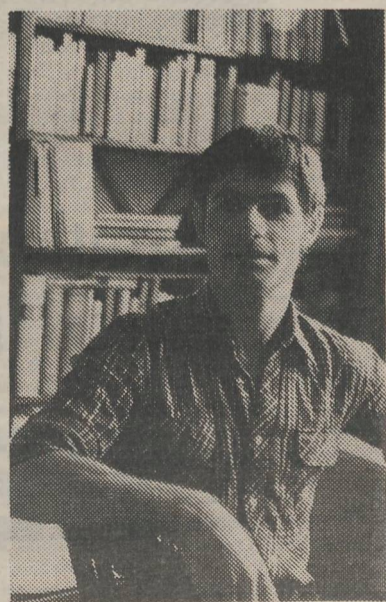
arbeiders gevreesde „pottemennekeskrèngde”, een longziekte met dodelijke afloop, maakte diepe indruk. Want veel arbeiders leden aan de ziekte en stierven op jonge leeftijd. Maastricht betaalde haar tol voor de voortrekkersrol die Petrus Regout op industrieel gebied in Nederland vervulde.

Jos Perry: „In de tweede helft van de 19e eeuw was de toestand in Maastricht tegelijk exemplarisch en uniek. Voor het toenmalige Nederland, vrijwel niet geïndustrialiseerd, was de stad een toonkamer van sociale ellende, door het industriële kapitalisme geproduceerd. Niet gehinderd door sociale wetten of andere humanitaire obstakels kon dat kapitalisme zich hier ongebreideld ontwikkelen – en deed dat ook”. De ellende werd vergroot door erfenissen uit vroegere periodes: de opheffing van de vesting Maastricht (waar de stad eeuwenlang economisch afhankelijk van was geweest), de naweën van een soldatenstad (bordelen, kroegen en barakken), het pauperisme en het grote woningtekort.

Jos Perry: „Hier ligt het antwoord op de vraag waarom – nog in 1977 – naar de maatstaven van het Sociaal Cultureel Planbureau van de 16 grootste steden in Nederland, Maastricht de grootste sociale achterstand heeft!”

Godeloos

De socialisten, onder aanvoering van Willem Vliegen en Gerard Pieters, waren de eersten (in 1884, toen Vliegen zich in de stad vestigde) die tekeer gingen tegen de wan-toestanden in Regout's fabrieken. Vanaf die tijd krijgt het socialisme vaste voet aan de grond, om nooit meer uit Maastricht te verdwijnen. De katholieke kerk, het zeer conservatieve stadsbestuur en de patroons reageren furieus. Op alle mogelijke manieren wordt het Vliegen en de zijnen onmogelijk gemaakt te vergaderen (terwijl toen al het recht op vergadering in de grondwet verankerd lag). Ze krijgen geen vergunning voor een 1 mei-viering en zowel Vliegen en Pieters worden ontslagen en komen zonder inkomsten te zitten. Het leven wordt hun op den duur onmogelijk gemaakt. Na verloop van tijd verlaten ze dan ook de stad om als vrijgestelden van de socialistische beweging in het noorden te gaan opereren. Met hun vertrek maakt de beweging in de stad een crisis door. Maar de beweging hield stand. Tot grote ergernis van de Kerk. Zij zag het socialisme als iets goddeloos dat onvereenigbaar was met het geloof. Tot op hun sterfbed werden socialisten geprest zich te bekeren door het partijlidmaatschap af te zweren. Deden ze dat niet dan kregen ze geen kerkelijke begrafenis en mochten ze niet in gewijde grond begraven worden. Voor socialisten die zich ook katholiek voelden, waren dit verschrikkelijke ervaringen. Waarom kon je als goed katholiek geen socialist zijn? Perry: Met dit soort vragen werd men in het noorden veel minder gekonfronteerd. Men was al atheïst of de beleden godsdienst, bijvoor-

De schrijver is sinds september 1981 – onvrijwillig – werkloos. Hij nam toen weliswaar zelf ontslag bij de ka-

tholieke Universiteit Nijmegen omdat de arbeidsomstandigheden hem geen andere keus lieten. Alhoewel hij nog steeds opzoek is naar een baan vindt hij het baanloos-zijn geen probleem: „Sommige mensen vinden je zielig. Ik voel me allesbehalve zo. Integendeel, het baanloos-zijn is voor een deel mijn eigen keuze geweest. En je zult het misschien vreemd vinden, maar ik ben sindsdien veel beter in staat geweest mijn werk te doen. Althans, stukken beter dan toen ik die baan op de universiteit had. Ik kan beter mijn werk doen zonder die baan dan in die baan!”

De vijftiende stelling bij zijn proefschrift luidt: „In het belang van een minder scheve verhouding tussen taal en werkelijkheid verdient het aanbeveling termen als 'werkloos', 'arbeidsbureau', 'arbeidsmarkt' systematisch te vervangen door 'baanloos', 'banenbureau', 'banenmarkt'.”

T.H.

beeld binnen de Hervormde Kerk, werd niet strijdig geacht met het socialisme."

Aardbeving

In de periode 1880-1920 vallen drie gebeurtenissen op. Het gaat dan om de geslaagde staking van glasblazers in 1895, de notitie van jonkheer Charles Ruijs de Beerenbrouck in 1909 (waarin hij bij de katholieken aan de bel trekt) en de gemeenteraadsverkiezingen van 1919.

Perry: „1895 is een belangrijk jaar. Voor het eerst organiseert dan een groep vaklui met een eigen bestuur, doelbewust en gedisciplineerd een aktie tegen een werkgever. Voor het eerst ook krijgen de stakers iets gedaan." (Vorige stakingen bij Regout mislukten nogal eens, bijvoorbeeld door een slechte organisatie, T.H.).

„Bij de gevestigde orde bracht het sukses van de staking een soort aardbeving teweeg. Op de Maastrichtse arbeiders maakte de staking een enorme indruk. Dat zie je aan het vervolg. Ook arbeiders van andere fabrieken begonnen akties te organiseren."

De staking vormt het sein voor bepaalde figuren in het katholieke kamp om een tegenoffensief te starten. Ze willen voorkómen dat verbeteringen in het lot van de arbeider louter op het conto van de socialisten geschreven zullen worden. Het voornaamste motief is echter de arbeideronder de hoede van de geestelijken te houden of te krijgen. Perry: „Vanaf die tijd gaan geestelijken binnen de jonge arbeidersorganisaties wroeten. Ze proberen belangrijke leden van zo'n organisatie eruit los te peuteren en goedwillenden eruit te pikken om samen met hen eigen, katholieke organisaties op te zetten: de voorlopers van katholieke vakbonden als St. Willibrordus en St. Eloy.

Een jaar later, in 1896, hebben die katholieke interventies al sukses. Een staking onder glasslijpers, met als aanleiding een loonsverlaging, wordt een regelrechte ramp – vooral door toedoen van een hecht blok van patroons en geestelijken. Later zal de kerk zogeheten 'aalmoezeniers van sociale werken' aanstellen om de katholieke organisaties bij te staan.

Anti-clericaal

1909 vormt een keerpunt in de Maastrichtse arbeidersbeweging. Charles Ruijs de Beerenbrouck, de latere minister-president, waarschuwt voor het rode gevaar. In een interne notitie uit hij de vrees dat bij de in 1909 te houden kamerverkiezingen de Limburgse stemdistrikten voor „rechts" verloren zouden kunnen gaan. Ruijs' angst wordt mede gevoed door de voortdurende agitatie tegen de Kerk en de ronduit anti-clericale houding van de Maastrichtse socialisten, onder leiding van Henri van Vorst, hun toenmalige vrijgestelde. Het rode gevaar wordt bezworen en de katholieke organisaties verwerven met steun van notabelen, zoal Ruijs, en de geestelijkheid steeds meer aanhang. Niet in het minst door hun ijver de arbeider in zijn gezin aan te sporen tot een dienstbaar, godvruchtig leven. Daartoe staken bijvoorbeeld de aalmoezeniers veel werk in *het patronaatswerk* – ten behoeve van de opvang en het vermaak van de katholieke arbeidersjeugd. Ook de woningbouw wordt gestimuleerd, de katholieken richtten in 1904 de bouwvereniging St. Servatius op. Verder organiseerden de geestelijken regelmatig gesloten retraites. De katholieken zetten ook een arbeidsbeurs op. Verder creëerden ze talrijke fondsen, zoals een ziekenfonds, een werklozenfonds en een weduwenfonds. Perry: „Ze haddejn zelfs een communiefonds. Als één van je kinderen de eerste communie deed, kon je uit dat fonds een bijdrage krijgen. Want ook in die tijd was dat reden voor een groot feest."

Het gezin

„Aan al die zaken besteedden de katholieke organisaties erg veel zorg. Ze kregen daarbij veel steun – ook geldelijk – van notabelen. Dergelijke fondsen leverden immers geen conflicten met de patroons op. Een stakingsfonds bijvoorbeeld, dat de socialisten kenden, was veel moeilijker te realiseren.

De patroons legden zo'n fonds direkt uit als een vijandige daad jegens hen en zoiets was voor katholieken te riskant."

In deze opzichten was er dus een duidelijk onderscheid tussen „rooiën" en „blauwen". De „rooiën" richtten zich vooral op de arbeiders in de fabriek, de hoogte van lonen en de lengte van de werkdag. De „blauwen" concentreerden zich op de werkman in zijn gezin en het herstel daarvan. De „blauwen" liepen dan ook minder snel warm voor openbare discussiebijeenkomsten – een wapen van de socialisten. Om propaganda te maken gingen de aalmoezeniers liever op huisbezoek dan naar zo'n openbare meeting.

Spectaculair

Tegen de achtergrond van deze katholieke ijver waren de gemeenteraadsverkiezingen van 1919 ronduit spectaculair te noemen. Op 20 mei

1919 verwierf de SDAP 2711 stemmen (37%!) wat goed was voor 9 van de 25 zetels. Doordat de Vrijzinnig Democraten en de Economische Bond samen ook nog eens 3 zetels veroverden, was de getalsverhouding tussen rechts en links 13:12 geworden! Het was de eerste keer dat de SDAP in de Maastrichtse raad kwam en ook de eerste keer dat bij een raadsverkiezing het algemeen kiesrecht (zij het toen nog alleen voor mannen) van kracht was. De overwinningroes bij de socialisten was overigens maar van korte duur. Door annexatie van omliggende dorpen waren al in 1920 nieuwe raadsverkiezingen nodig. Deze stadsuitbreiding werkte geheel in het voordeel van de katholieken, waardoor ze alsnog hun positie konden verbeteren. (De SDAP kwam

terug met 7 zetels op een totaal van 31).

Perry: „Die verkiezingen betekenden heel wat. Het socialisme bleek immers nog steeds op een flinke aanhang te kunnen rekenen. Ondanks allerlei inspanningen van de Kerk en ondanks verdachtmakingen aan het adres van 'de goddeloze socialisten' was een behoorlijk deel van de Maastrichtse arbeiders het socialisme goedgezind gebleven." Typerend is dan ook een dialoog tussen een werkman en zijn baas die Perry in zijn boek (p. 133) optekent: „Meester, hoe moet die emmer geverfd worden?" „Verf hem maar zoals jullie allen zijn: VAN BUITEN BLAUW EN VAN BINNEN ROOD!"

Ton Hameleers

Het onverwachte cadeau-adres.

Munten, plaatjes en baren van goud en zilver.

ABN Bank

Boeken op het gebied van GENEESKUNDE!

Boeken op het gebied van RECHT!

U vindt ze bij:

**BOEKHANDEL
Bergmans**

Nieuwstraat 9, 6211 CR Maastricht
Tel. 043-10825

Bureau Onderwijs FdG

Aan alle studenten geneeskunde

Richtlijnen en Beslisregels 1983/1984

Bij de balie van het Bureau Onderwijs FdG (kamer 0.20 A Hoofgebouw) is momenteel gratis verkrijgbaar voor iedere student Geneeskunde een exemplaar van de **Richtlijnen 1983** behorend bij het examenreglement alsmede de **Beslisregels 1983/1984** behorend bij het Onderwijs- en Evaluatieprogramma. Voor iedere student zijn de genoemde teksten van groot belang; wij raden u derhalve aan een exemplaar af te halen bij de balie (studenten van jaar 5 en 6 krijgen binnenkort een exemplaar toegezonden).

Erratum Richtlijnen 1983/1984

In de tekst „Richtlijnen behorend bij het Examenreglement (BO 83-16.245) is een storende typfout geslopen op pagina 10, tweede asterisk. „Skors lager dan het gemiddelde van de jaargroep minus 1 standaarddeviatie zijn voldoende” moet zijn: „Skors lager dan het gemiddelde van de jaargroep minus 1 standaarddeviatie zijn ONVOLDOENDE”.

Examenreglement

Voor iedere student Geneeskunde is tevens verkrijgbaar bij de onderwijs-balie tijdens de openingsuren een uitgave van de „Regeling van de studiebegeleiding, advisering en de examinering in de studierichting der Geneeskunde”, ook wel genoemd het examenreglement.

Aan alle eerstejaars studenten Geneeskunde

Voor de eerstejaarsstudenten van de Medische Faculteit is ook dit jaar weer een aantal oriëntatiedagen in de eerste lijns gezondheidszorg georganiseerd. Deze Oriëntatie Eerste Lijn (O.E.L.-1) vindt plaats op de woensdagen in de periode van 23.11.1983 tot 11.04.1984 (blok 1.3, t/m 1.5.).

Alle eerstejaars medicijnstudenten brengen in totaal vier dagen door bij drie disciplines uit de eerste lijns gezondheidszorg, te weten twee dagen bij een huisarts, een dag bij een maatschappelijk werkende en een dag bij een wijkverpleegkundige.

De globale doelen van de oriëntatiedagen zijn:

- kennis maken met de werkwijze, attitude en werkomstandigheden van huisarts, maatschappelijk werkende en wijkverpleegkundige;
- kennis nemen van klachten, vragen of problemen waarmee patiënten/kliënten deze hulpverleners raadplegen;
- kennis nemen van samenwerkingsaspecten in de eerste lijns zorg.

De oriëntatiedagen worden groepsgewijs, samen met een fakultaire begeleider, voorbereid en nabesproken.

Deelname aan zowel voor- als nabesprekingen aan de oriëntatiedagen is verplicht. De betreffende woensdagen kunnen dus niet besteed worden aan andere onderwijsactiviteiten.

Studenten zullen door hun groepsbegeleider tijdig geïnformeerd worden over het rooster en over de verdere gang van zaken rond de Oriëntatie Eerste Lijn. De O.E.L.-1 is voorbereid door een vernieuwde planningsgroep bestaande uit: G. Brouns - Kapaciteitsgroep Klinische Psychiatrie, H. Smeets - Kapaciteitsgroep Klinische Psychiatrie en J. van Thiel - Kapaciteitsgroep Huisartsgeneeskunde.

Bij de balie van het Bureau Onderwijs FdG is thans verkrijgbaar het informatieboek „Oriëntatie Eerste Lijn”.

Aan alle tweedejaars studenten Geneeskunde

Keuze-Onderwijsprogramma Wetenschapsmethodologie
Door studenten en onderwijscommissie werd al geruime tijd gepleit voor een „verwetenschappelijking” van het curriculum. Afgelopen jaar is door de onderwijscommissie een subcommissie ingesteld om voorstellen hiertoe te doen. Door deze commissie wordt gewerkt aan een langetermijnstrategie en een kortetermijnstrategie.

In het kader van de kortetermijnstrategie werd door de commissie voorgesteld een aantal cursussen te organiseren die in het verleden in het kader van het Post Academisch Onderwijs Geneeskunde gegeven waren om aldus de studenten de gelegenheid te geven de door hen gemelde tekortkomingen in hun opleiding (gedeelte) weg te werken.

In de blokken Methoden en Technieken van de algemene Faculteit wordt een groot gedeelte van de inhoud van deze cursussen op de Maastrichtse wijze aan de orde gesteld.

Om op korte termijn actie te kunnen ontplooi-

en stelt de commissie Verwetenschappelijking zich daarom voor bij voldoende belangstelling een of meer onderwijsgroepen te formeren die aan de hand van deze blokken in het kader van het keuzeblok 2.3. zich bezig kunnen gaan houden met wetenschapsmethodologie.

Opgave bij het secretariaat van de Projectgroep Keuze-onderwijs, p/a Bureau Onderwijs FdG, K. 230, Hoofgebouw. (Maandag-vrijdag van 10.30-12.00 uur).

F. Sturmans
Voorzitter Commissie Verwetenschappelijking Curriculum.

Aan alle derdejaars studenten Geneeskunde

Keuze-Onderwijs

De derdejaars studenten Geneeskunde kunnen vanaf maandag 7 november 1983 de inhoudsopgave van de keuze-klapper „Oriënterende Stages” afhalen bij de informatie-balie, kamer 0.20 A Hoofgebouw (tussen 10.30 en 12.00 uur).

Nederlands Recht

In de week van 21 november zijn er roosterwijzigingen i.v.m. de toets van 25 november. Let op de infoborden!

Vrijdag 25 november vinden de eerste toetsen plaats in sporthal de Heeg, Roserije, bij winkelcentrum de Heeg.

's Morgens om 9 uur beginnen we met de voortgangstoets. Tussen 8.45 en 9.00 uur dient ieder plaats te nemen aan zijn eigen tafeltje (antwoordformulieren liggen dan klaar, per jaargroep op studentnummer). Om 12.30 uur moet alles ingeleverd zijn.

De bloktoetsen starten om 13.30 uur. Binnenkomst: 13.15-13.30 uur. De bloktoetsen worden anoniem nagekeken. Op ieder tafeltje wordt een kaartje gelegd met daarop studentnummer + nummer voor deze bloktoets. Dit laatste nummer moet je op ieder vel rechtsboven vermelden. Elke vraag moet op een apart vel beantwoord worden. Het nummer van de vraag links vermelden. Om 17.00 uur moet alles ingeleverd zijn.

Donderdag 10 november om 16.30 uur houdt S. Préchal een actualiteitenkollege over de interventie in Grenada. Plaats: kollegezaal Nieuwenhof.

Vrijdag 11 november om 15.00 uur houdt mr. A.J.M. Huppertz, kantonrechter in Maastricht een lezing in het kader van blok 1.2. Plaats: kollegezaal Nieuwenhof.

De fakulteitsraad Rechten vergadert op woensdag 9 en 30 november om 14.00 uur in de praktikumruimte.

Algemeen

Nogmaals infomarkt

De voorlichtingsdagen voor aspirant-studenten vinden plaats op vrijdag 18 en zaterdag 19 november.

Op 18 november is er informatie verkrijgbaar over de studierichtingen Geneeskunde (Randwijk) en Sociale Gezondheidskunde (Hoofgebouw). De voorlichtingsdag van 19 november is in de Nieuwenhof. 's Ochtends: Nederlands Recht. 's Middags: Economie. Studentenverenigingen en andere die aanwezig willen zijn op de voorlichtingsdagen worden verzocht zich zo spoedig mogelijk aan te melden bij de Dienst Voorlichting (tst. 324 of 313).

Weet u ook niet wat te doen bij een ongeval?

Het is van levensreddend belang dat er bij een ongeval een goede eerste hulp verleend wordt. Hier moet je natuurlijk wel een aantal vaardigheden en kennis voor bezitten. Zou u ook graag een EHBO-cursus willen volgen geef u dan op bij Resi Borgers, telefoon 51707. Natuurlijk kunt u daar ook terecht voor meer informatie. De cursus zal verzorgd worden door een instructeur en een arts. Na ± 16 lessen zal er een examen afgelegd worden, waarbij men een diploma kan behalen. De kosten komen te liggen op ± f 100,- p.p., inclusief examengeld en Oranjekruisboekje. Hoe meer deelnemers des te goedkoper. De cursus zal op donderdag gegeven worden. De tijd zal nog nader overeengekomen worden.

Henk Goetsch, RIAGG, Prins Bisschopsingel 22, Maastricht, tel. 043-13131, wil voorlichtingsmateriaal gaan samenstellen over het onderwerp „Liefde op leeftijd”. Hij verzocht studenten en medewerkers, die hieraan willen bijdragen, met hem contact op te nemen.

Cursus natuurkunde en/of scheikunde

Vanaf het begin van het onderwijs aan de medische faculteit (1974) bestaat het probleem van de studenten met deficiënte vooropleiding. Hieronder wordt verstaan dat een student aan de studie geneeskunde begint zonder voldoende kennis (althans op eindexamen-VWO niveau) van natuurkunde en/of scheikunde. Jarenlang heeft de faculteit zich op het standpunt gesteld dat de studenten dit probleem zouden kunnen oplossen door zelfstudie; tevens werd aangeboden door de daartoe in aanmerking komende capaciteitsgroepen studenten te begeleiden.

Van dit aanbod werd echter geen gebruik gemaakt en bij enkele studenten bleek er een duidelijke stagnatie in de studievoortgang op te treden. Zonder nu te stellen dat dit zonder meer veroorzaakt werd door de deficiëntie in de vooropleiding, leek het ons toch goed dit probleem beter aan te pakken en de studenten de mogelijkheid te bieden op een gestructureerde manier de betreffende manco's aan te vullen. Wij hebben daartoe contact gezocht met het Avondcollege te Maastricht en in nauw overleg met deze instelling een programma opgesteld dat in ongeveer 30 avonden van vier lesuren (met daarbij nog af en toe een extra gelegenheid voor individuele begeleiding) een geheel op de studie Geneeskunde gerichte bestudering van onderwerpen uit de natuurkunde en scheikunde biedt.

Wij hebben alle studenten die in september 1983 met de studie geneeskunde zijn begonnen en een of twee deficiënties in hun vooropleiding hadden, benaderd en in overleg met hen is deze cursus op donderdag 27 oktober begonnen. Verwacht mag worden dat ook oudere jaars studenten geneeskunde en wellicht ook studenten van de algemene faculteit van deze gelegenheid gebruik willen maken. Ieder kan zijn eigen programma samenstellen en aldus ofwel alleen natuurkunde- ofwel alleen scheikundelessen volgen (ieder twee uur op donderdagavond) of beide.

Door financiële ondersteuning van het bestuur van de Medische Faculteit en tevens door de bereidwilligheid van het Avondcollege, is het mogelijk het cursusgeld ongelofwaardig laag te houden, namelijk f 100,- (ongeacht of men aan één of aan beide cursussen meedoet). Voor de noodzakelijke boeken moet ook gerekend worden op een bedrag van ongeveer f 100,-.

Wij willen diegenen die dit betreft met grote klem aanraden van deze mogelijkheid gebruik te maken. Voor nadere inlichtingen en voor aanmelding (het maakt niet zo veel uit of men de eerste lessen mist; die kunnen wel ingehaald worden) kan men zich wenden tot mijn secretaresse Marie Louise Coenen, tel. 888471.

Prof. dr. F.I.M. Bonke
Voorzitter Dagelijkse Commissie voor de Examen.

Werkgemeenschap grondslagenonderzoek van de geneeskunde

In juni jl. is te Utrecht door artsen, filosofen en andere onderzoekers op het terrein van theorie en praktijk van de geneeskunde, een werkgemeenschap opgericht in het kader van ontwikkeling en toetsing van onderzoek op het terrein van de grondslagen van de geneeskunde. De groeiende belangstelling voor theoretisch-filosofische grondvragen van de geneeskunde én de noodzaak om een onderzoeksbeleid te ontwikkelen aansluitend bij universitair onderzoeksbeleid conform de opzet van de BUOZ-nota, en de intenties van de Nederlandse Organisatie van Zuiver Wetenschappelijk Onderzoek, ZWO, zijn motieven om tot oprichting over te gaan.

Tot de invalshoeken van het grondslagenonderzoek in de geneeskunde rekent de werkgemeenschap zowel de cultuurfilosofie als de wetenschapsfilosofie, alsmede de antropologie, kentheorie en de ethiek. Het onderzoek behelst niet slechts de theorie van de geneeskunde, maar ook de medische praxis om op deze wijze een bijdrage te kunnen leveren tot de kennis en het beleid op het terrein van de gezondheidszorg.

De grondslagen van de geneeskunde houden direct verband met:

- de structuur van de medische kennis;
- de sociale waarden die in de geneeskunde meespreken;

- de historisch gegroeide culturele grondwaarden, die het draagvlak van de geneeskunde in de samenleving vormen.

Het bestuur van de werkgemeenschap i.o. wordt gevormd door:

prof. dr. J.M. Broekman, Amsterdam; prof. dr. J. Bergsma, Utrecht; dr. H.A.M.J. ten Have, Maastricht; dr. H. Verbrugh, Rotterdam; dr. G. Verwey, Nijmegen.

Het adres van het secretariaat van de werkgemeenschap i.o. luidt:

Werkgemeenschap i.o. Grondslagenonderzoek van de Geneeskunde.

P/a Vrije Universiteit te Amsterdam

Vakgroep Filosofie en Medische Ethiek

Transitorium I

Van der Boechorststraat 1

1081 BT Amsterdam

GVO-kaffee

Het GVO-kaffee neemt dinsdag 15 november as. de doctoraalstages op de korrel.

Er zal een forumdiscussie worden gehouden, waaraan deelnemers: vierdejaarsstudenten, de stagecoördinator en Huub Pelzer van het RIAGG te Heerlen.

Datum: 15 november

Plaats: Koko-filmzaal Hoogbrugstraat 1

Tijd: 20.00 uur

Verenigingen

STA-OP lezing Latijns-Amerika

STA-OP organiseert een lezing door Jan van der Putten over: De onderontwikkeling van Latijns-Amerika in politiek/economisch perspectief.

11-11-'83 om 20.00 ur, aula hoofgebouw RL.

Jan van der Putten is sinds vele jaren de Latijns-Amerika-correspondent voor De Volkskrant, De Groene Amsterdammer en NCRV en KRO.

Latijns-Amerika staat door de gebeurtenissen in Midden-Amerika, door de Falklandoorlog en door de recente ontwikkelingen in Chili en Uruguay, waar het dit jaar 10 jaar geleden is dat de militaire dictatuur werd ingesteld, vooral in een politieke belangstelling. Het is echter ook een kontinent waarvan alle landen, zonder uitzondering tot de ontwikkelingslanden gerekend kunnen worden. Het herbergt naast één van de armste landen ter wereld ook één van de NIC-landen, waar de enorme groei van het BNP blijkaar niet eenzelfde verandering in de levensomstandigheden van de armen onder de bevolking teweeggebracht heeft. De schuldenlast van landen als Mexico, Argentinië en Brazilië is zo hoog opgelopen dat zij het internationale bankwezen doet wankelen.

Het is echter ook het kontinent waar de VS met alle middelen het internationale communisme bestrijden.

Welke politiek/economische factoren kunnen als oorzaak voor de onderontwikkeling van Latijns-Amerika aangegeven worden of hebben er in ieder geval toe bijgedragen? Moeten de gewapende conflicten in Midden-Amerika niet in de eerste plaats gezien worden als een verzet van deze volkeren tegen hun situatie van armoede, afhankelijkheid, uithuizing en onderdrukking? Vertrouwt de politiek van de nationale veiligheid in vele Zuidamerikaanse landen en de openlijke bestrijding van het internationale communisme door de VS (steun aan de contrarevolutionairen en somoisten in Nicaragua, invasie op Grenada enz.) niet de werkelijke oorzaak van de conflicten in Latijns-Amerika? Deze en andere vragen zullen de inhoud vormen van de lezing door en de discussie met Jan van der Putten.

P.S.: Reserveer in uw agenda ook alvast de volgende avonden:

7-12-'83 om 20 uur, hoofgebouw RL:

Harry de Bruyn over: Apartheid en onderontwikkeling in Zuid-Afrika.

14-12-'83 om 20 uur, hoofgebouw RL:

Prof. G.J. Kruijer over: Bevrijding en ontwikkeling.

Over deze lezingen in de volgende Observant meer!!

Programma Lezingencyclus STA-OP

11-11-1983 om 20.00 uur aula, hoofgebouw RL

Jan van der Putten, journalist, L.A.-correspondent voor o.a. De Volkskrant

over: De onderontwikkeling van Latijns-Amerika in politiek/economisch perspectief.

7-12-1983 om 20.00 uur, hoofgebouw RL

Harry de Bruyn, SIVOS, Cadier en Keer over:

Apartheid en onderontwikkeling in Zuid-Afrika.

14-12-1983 om 20.00 uur, hoofgebouw RL

Prof. G.J. Kruijer, auteur v.h. boek „Bevrijdingswetenschap” over: Bevrijding en Ontwikkeling.

Libertijn

Vrijdagavond 11 november om 20.00 uur in het Maaspaviljoen (Maasboulevard).

Lezing van het Studiecentrum voor Antroposofie over Karma en Reïncarnatie door de heer W.F. Veldman.

Toegang: f 6,50.

Vrijdagavond 18 november om 20.00 uur in het Maaspaviljoen.

Lezing van het Studiecentrum voor Antroposofie over Beoepsleven en Lot door de heer Ernst Amons.

Toegang: f 6,50.

Dinsdagavond 22 november om 20.00 uur spreekt Gaston St. Pierre over Metamorfose Massage. Toegang: vrije bijdrage.

Woensdag en donderdag 23 en 24 november gaat er een cursus van start in samenwerking met Libertijn omtrent Metamorfose Massage. De cursus zal onder leiding staan van Gaston St. Pierre, die deze methode ontwikkeld heeft. Hij spreekt eenvoudig Engels, zo nodig kan vertaald worden.

Plaats: kamer 100, Tongersestraat 53. Opgave en informatie: Mir Ti, Graafseweg 30, 6512 CC Nijmegen. tel. 043-17083/613567.

NUG

Maandag 14 november om 9.00 uur kerngroepvergadering op kamer 0.110 op Randwyck. Er is dringend behoefte aan nieuwe mensen die ook organisatorisch actief willen worden, kom vrijblijvend eens langs.

Maandag 14 november om 19.30 uur in de R.L.-aula.

Lezing over natuur-, kruideneeskunde en hydrotherapie door de heer J. Hoppen, heilpraktiker in het Alternatief Medisch Centrum in Vaals.

Toegang: vrije bijdrage (richtbedrag f 3,-).

Maandag 21 november om 9.00 uur kerngroepvergadering op kamer 0.110 op Randwyck.

Tafelstraat 13

Elke dinsdagavond open huis. Vanaf 20.00 uur. Aan het begin van de avond een programma.

8 november: Cabaret van Gaston Banner „En het doofstomme mannetje zei...”

15 november: Video: „Mensenrechten en fundamentele vrijheden” (VPRO). M.m.v.: Prof. Th.C. van Boven.

22 november: „Kerk en mensenrechten”. M.m.v. Mr. R.G. de Groot.

29 november: „Rollenspel”. Spelen met rollen over waarden en normen.

Aktiviteitenagenda

Céline (SG): „Hoe ontoelaatbaar mag literatuur zijn?”, werkgroep o.l.v. H. Kraan. 15 november, kamer 100, Hoofgebouw, 20.00 uur.

Lezing (SG): „Theater als amusement”, I. Klötters.

17 november, Aula, 20.00 uur.

Voorlichtingsdag: Geneeskunde (Randwyck) en Sociale Gezondheidskunde. 18 november.

Voorlichtingsdag: Nederlands Recht en Economie, Nieuwenhof.

19 november.

Céline (SG): Forumdebat.

22 november, Gymnasien, Tongersestraat 28a, 20.00 uur.

Lezing (SG): „Theater in Nederland 1965-1975”, E. van Paridon.

24 november, Aula, 20.00 uur.

Promotie, J. Scholte en J. Uffing.

25 november, Aula, 16.00 uur.

Lezing (SG): „Muziektheater, een nieuw genre”, W.I. Otten.

1 december, Aula, 20.00 uur.

Lezing (SG): „Theater in het licht van het verleden”, R. Erenstein.

8 december, Aula, 20.00 uur.

Lezing (SG): „De musical”, R. Brouwer.

12 december, Aula, 20.00 uur.

14 december: Herdenking van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens.

Film: Missing.

Lezing: prof. mr. Th. van Boven over de VN en vermiste personen.

14 december.

Lezing: prof. E.R. Mbaya.

14 december.

Lezing (SG): „Theater als verschijnsel”, B. Hunninger.

15 december, Aula, 20.00 uur.

IK WIL EEN BANK DIE DENKT ZOALS IK.

Veel, vooral jonge mensen vinden het prettig als ze weten wat een bank met hun geld uitspookt.

In ons geval is dat eenvoudig uit te leggen.

Wij investeren dicht bij huis, bijvoorbeeld in regionale projecten als culturele centra en ziekenhuizen.

Verder moet je weten dat onze spaarbank een stichting is.

Want dan begrijp je waarom onze leentarieven tot de laagste behoren en onze spaarrentes tot de hoogste.

En het moet je dan ook duidelijk worden hoe het komt dat ons

dienstenpakket zo compleet is.

Daar gebruiken we namelijk onze winst voor.

Vandaar onze grote hoeveelheid kantoren waar je terecht kunt voor alle bankzaken.

En vandaar dat veel jongeren bewust voor onze spaarbank kiezen.

HET KOMBI PAKKET VOOR 16- TOT 23- JARIGEN.

Als je tussen de 16 en 23 jaar oud bent, kun je bij ons het beste beginnen met een Kombi pakket.

Zo'n Kombi pakket bestaat uit een bankgirorekening én de Kombi spaarrekening. Met de eerste kun je betalen, storten en opnemen. Daar krijg je een pasje voor.

Al je inkomsten kunnen naar deze rekening worden overgemaakt.

Je krijgt betaalformulieren om je rekeningen schriftelijk te voldoen en op aanvraag krijg je (Euro) cheques.

Je kunt machtigingen uitschrijven voor automatische betaling van huur, abonnementen etc.

Zo'n bankgirorekening is dus handig, voordelig (alles is gratis, tot en met de portvrije enveloppen) en dikwijls onontbeerlijk.

Op de tweede, de Kombi spaarrekening, spaar je met een hoge rente.

Zonder veel beperkingen of moeilijke konstrukties.

Probleemloos kun je je geld van de ene rekening naar de andere verhuizen. Uiteraard kun je ook automatisch sparen vanaf je bankgirorekening.

Van beide rekeningen ontvang je dagafschriften die je thuis bewaart in een speciale Kombi map.

Ook op zaterdag is het Hoofdkantoor aan de Markt 17-18 en het kantoor in Vroom en Dreesmann te Maastricht geopend.

spaarbank limburg

DE SPAARBANK HOUDT JE GELD DICHT BIJ HUIS

Swingende avond in de aanbidding

De 29ste oktober op het Malieveld in Den Haag, tijdens de massale vredesdemonstratie, gaf de Rick Nolov Band acte de présence. Misschien dat je op deze roemruchte dag niet in de gelegenheid werd gesteld om van het optreden van deze Limburgse formatie te genieten. – Was jij niet het 1543ste stipje rechtsonder in beeld? – Voor de herkansing kun je 11 november in het Maastrichtse Stargebouw terecht. Op die avond treedt namelijk de Rick Nolov Band op in de Staarfoyer. Het belooft een zeer uniek gebeuren te worden, want de band heeft voor dit optreden als speciale gast Hans Dulfer uitgenodigd. Dulfer is een tenor-saxofonist die vooral bekendheid geniet in het jazzcircuit. Hij is niet alleen berucht vanwege zijn handigheid tweedehands auto's te slijten maar bovenal befaamd door zijn enthousiaste en aanstekelijke manier van saxofoonspelen. Dulfer is geen jazzpurrtein, hij zet net zo makkelijk zijn sax aan de lippen voor be-bop als voor blues, rock, soul, reggae of salsa. In het verleden heeft hij onder meer

gesoleerd bij The Barrelhouse Blues Band en de groep van Herman Brood. Het is nu al ruim acht jaren geleden dat Hans Dulfer en zijn Perikels met 'Libanon' (handelend over de uit dit land afkomstige rookwaar) de Caraïbische muziek in Nederland introduceerde.

Vorig jaar december was dit muzikale tandem voor het eerst te zien en te horen in Maastricht. Met in het achterhoofd de herinnering aan dit uitstekend concert, zal zich komende vrijdag wederom een flinke menigte verzamelen in het Stargebouw om de geboden kans aan te grijpen en zich zodoende al bij voorbaat te verzekeren van een swingend avondje. Voor het concert in het Stargebouw wordt de formatie versterkt met Gugu Piovesane (percussie) en Rob de Bruin (trompet). Samen met Rick Nolov (zang en gitaar), Stijn Nolov (bas), Hans Keuls (slagwerk) en Leo Janssen (sax) en Dulfer wordt gemusiceerd en het gangbare Nolov-repertoire zal voor deze speciale avond aangevuld worden met onder meer een aantal souklassesiekers. De avond zal bol

staan van stevige ritmes, krachtige melodielijnen, mooie blaaspartijen en korte rifjes. Naast Westerse muziek kan men luisteren naar muziek uit zonniger oorden; Latijns-Amerika, Caraïbische eilanden en Afrika. De Beekse new-wave groep Wanklank zal het voorprogramma verzorgen. De ROZ registreert het geheel en de gemaakte opnames zullen te zijner tijd in het jongerenprogramma Limburg Airlines te beluisteren zijn. Een aardige bijkomstigheid is dat het organiserende bureau PINKPOP een extra studentenkorting aanbiedt. Voor een student zal de prijs van een voorverkoopkaartje niet zeven maar zes gulden bedragen. Deze voorverkoop is in handen van de studentenvereniging Koko. Mocht het bovenstaande menu niet in de smaak vallen en hou je van zwaardere kost, dan kun je diezelfde avond uitwijken naar Kerkrade. In de Rodahal treedt Iron Maiden op. Hiermee wordt geen relatie Iron Lady Margaret Thatcher bedoeld, maar deze ijzeren meid staat voor een Engelse hard-rock

Om de verwarring compleet te maken hebben Dulfer (met zonnebril) en Nolov elkaars instrumenten geruild.

groep. De zeer populaire groep is vooral bekend door spectaculair live-werk. De titels van hun elpees („The Killers” en „The Beast”) laten het ergste vrezers. Voor een

doorgewinterde liefhebber waarschijnlijk het stalen neusje van de zalm. Aan jou de keus

Paul Pinxten

Acteur trekt zich aan haren uit moeras om vuur te vragen

Om de artistieke impasse waarin het toneel zich bevindt te doorbreken heeft de Raad voor de Kunst minister Brinkman van WVC een aantal voorstellen aan de hand gedaan. Kernpunt van het advies is de invoering van vaste subsidieperiodes van 3 tot 5 jaar. Aan het eind van zo'n periode zal bekeken worden of de toegekende subsidie aan deze vaste gezelschappen al dan niet wordt voortgezet. Daarnaast moet, aldus het advies, onder meer extra geld vrijgemaakt worden voor incidentele initiatieven én die initiatieven die een landelijke functie hebben. Behalve het Publiektheater (Amsterdam), de Haagse Comedie en het Rotterdams Onafhankelijk Theater horen alle gezelschappen, volgens de Raad voor de Kunst, voor rekening van het Rijk te komen. De voorstellen richten zich op verbetering van het toneelbeleid, niet op bezuinigingen maar op verschuivingen in het subsidiepatroon.

Jacques Giessen, directeur van de Maastrichtse Toneelacademie, is wel te spreken over deze voorstellen. „Het is niet zo'n gek voorstel, omdat kunst snel het gevaar loopt te verstarren. Maar 3 jaar is wat kort, een subsidieperiode van 4 à 5 jaar is beter, omdat een inlooperperiode al 2 jaar nodig heeft. Daarnaast blijft de vraag of het systeem van vaste gezelschappen moet blijven bestaan. Maar op deze manier krijgen de kleinere theatergroepen, het zogenaamde marge-theater, een grotere kans. Het Werktheater, om maar de meest bekende naam te noemen, is in feite begonnen als marge-theater. De werkwijze, de doelstelling, de ideologie en het soort akteurschap zie je nu terug bij de grotere vaste gezelschappen. Zijn de bezuinigingen niet al bij voorbaat voor een gedeelte binnen het huidige onderwijs op te vangen, door bijvoorbeeld het organiseren van managementcursussen, zoals aan de toneelscholen in Amsterdam en Arnhem gebeurt? Een acteur kan niet alles. Er is een tijd lang gedacht dat hij moeten kunnen schrijven en regiseren naast acteren. Dit kan niet. Onze

studenten krijgen een zodanige training; om binnen een productie met een bepaald budget te werken. Daar moeten zij mee uitkomen, achteraf reklameren is er niet bij. Daar maken wij geen lessen van, het gebeurt concreet in de praktijk. Dat noem ik de managementcursus hier in Maastricht. Verder is er al een aantal jaren binnen dit onderwijs bezuinigd, nog meer bezuinigen zal zeker de kwaliteit van de opleiding aantasten... Kunst moet gewoon. Kunst moet een bepaalde positie in de maatschappij innemen, daar zijn financiële maatregelen aan verbonden. Hierover moet niet gezeurd worden.”

– Toch gebeurt dit. „Ja, dat is fout. Het heeft te maken met het feit dat het effectief rationeel denken wordt toegepast op de kunst. Sinds de Grieken hebben wij ons daarin bekwaamd en dat leverde alleen maar een maatschappij op van kruisraketten, technologie, vereenzaming... vul het lijstje zelf maar aan, in ieder geval geen betere mens. Toneel heeft voor een gedeelte de functie in de gemeenschap verloren. Toneel is per definitie gemeenschapskunst. Doordat deze gemeenschap uit elkaar ge-

studium Generale van de Rijksuniversiteit Limburg en van de Erasmus Universiteit in Rotterdam organiseren in samenwerking met het Nederlands Theater Instituut de komende werken een lezingencyclus over het theater in heden en verleden. Voor data en aanvangstijden raadplege men de agenda.

trokken is, is de toneelsituatie ontzettend moeilijk. De schuld ligt niet bij het toneel zelf. Ik denk dat toneelspelers in Nederland zich er alle moeite voor doen deze barrière te overwinnen.”

– Momenteel is het werkloosheidspercentage in de toneel- en mime sektor ongeveer 40%, inclusief het technisch personeel. Hoe is dan te verklaren dat het aantal theater- en balletstudenten de laatste tien jaar is verdubbeld?

„Werkloosheid is een relatief begrip in dit wereldje. Mensen kunnen werkloos zijn, maar het kan ook betekenen dat ze werkloos zijn omdat ze niet goed genoeg zijn. Er bestaat een natuurlijk selectieproces. Je kunt dit niet met standaardnormen meten. Veruit het merendeel werkt, als het moet ook met behoud van uitkering. Het genoemde percentage van 40% daar ben ik het niet mee eens. Dit hoog percentage wordt alleen maar gehanteerd om een aantal maatregelen erdoor te drukken. Sowiezo geldt het percentage zeker niet voor onze afgestudeerde studenten. Vanuit deze academie komt iedereen aan de slag, zo simpel is het, bij film, tv, vaste gezelschappen, marge-theater en er zijn mensen die verder studeren.”

– Hoe ziet de toekomst voor het toneel eruit?

„Ik denk dat het toneel zich weer aan de haren uit het moeras trekt. Toneel, dat is een volk dat niet kapot te krijgen is. Ze komen terug, al moeten ze het op hun knieën doen. Ze hebben het heilig vuur.”

Paul Pinxten

Agenda

Stadsschouwburg

Vrijdag 11 november om 23.00 uur: in het Theatercafé: „Schizofreen” door de Stobelaar Show (gratis).

Dinsdag 15 november om 20.00 uur: „Schijn bedriegt” door Pleuni Touw en Hugo Metsers.

Woensdag 16 november om 20.00 uur: optreden van de Franse chansonnier Bruno Brel.

Donderdag 17 november om 20.00 uur: pianorecital door het duo Crommelynck (Patrick Crommelynck en Taeko Kuwata). Uitgevoerd worden werken van Brahms.

Vrijdag 18 november om 20.00 uur: „Adèle's keus”, soloprogramma van Adèle Bloemendaal. Om 23.00 uur in het theatercafé „Giroëtte” (première), danssolo door Judith Hamer (gratis).

Zaterdag 19 november om 23.00 uur: in het Theatercafé: „Giroëtte”, danssolo door Judith Hamer (gratis).

Zondag 20 november om 20.00 uur: „Het Zwanenmeer” door het Roemeens Staatsballet Fantasio.

Dinsdag 22 november om 20.00 uur: „Gambuh Bali”, ceremoniële en religieuze dansdrama's uit Indonesië.

Filmhuis Maastricht

Donderdag 10 november tot en met woensdag 16 november om 20.00 uur: „Blow Up” van Michelangelo Antonioni.

Donderdag 10 november tot en met zondag 13 november om 22.00 uur: „Derzu Uzala” van Akira Kurosawa.

Donderdag 17 november tot en met zondag 20 november om 20.00 uur: „Reisender Krieger” van Christian Schocher.

Maandag 21 november tot en met zaterdag 26 november om 20.00 uur: „Le Lit” van Marion Hänsel.

Podium Posjet (Vijverdal)

Dinsdag 15 november om 20.00 uur: film „Les soeurs Brontes” van André Téchiné.

Donderdag 17 november om 20.00 uur: „Het Genot” cabaretprogramma van Thei Dols.

Dinsdag 22 november om 20.00 uur: film „La Strada” van Federico Fellini.

Donderdag 24 november om 20.00 uur: „Brownsville Bamred”, een muzikale comedy-act.

Toneelacademie Maastricht

Donderdag 10 en woensdag 16 tot en

met vrijdag 18 november in de academiestudio om 20.30 uur: „Hamlet” door Eelco Vellema en Nelleke Zitman (eind-examenklas), geregisseerd door Theu Boermans. Tijdig reserveren 043-12241.

Studium Generale

Dinsdag 15 november om 20.00 uur in kamer 100 van het hoofdgebouw van de RL: een werkgroep o.l.v. H. Kraan, thema: „Hoe ontoelaatbaar mag literatuur zijn?”

Donderdag 17 november om 20.00 uur in de aula RL: „Theater als amusement” door Jacques Klöters.

Dinsdag 22 november in het Gymnasium (voorheen De Kleine Comedie): Forumdebat Céline (met o.a. E. Kummer, F. van Woerden, Ch. v.d. Heyden, J.A. Versteeg, H. Kraan).

Donderdag 24 november om 20.00 uur: in de aula RL: „Theater in Nederland 1965-1975” door Egbert van Paridon.

Bondefantenmuseum

„Place des Traditions Modernes 6”, werken van Frans Carlier, Ralph van Meijgaard, Theo van der Poel en Jack Poel. Ontwerpen voor de industrie.

Heerlen Stadsschouwburg

Maandag 14 november om 20.00 uur: „Fien”, een musical.

Woensdag 16 november om 20.00 uur: „Cherchez La Femme” door Lise-lore Gerritsen en Harlekijn Dans.

Zaterdag 19 november om 20.00 uur: Boudewijn de Groot.

Zondag 20 november om 20.00 uur: „Foolshire” van Bob Berkley (Amerika's grootste mime-clown).

Maandag 21 november om 20.00 uur: De Internationale Nieuwe Scène met: „k Gaf kontent mijnen eersten kreet op dees draaiende planeet”.

Dinsdag 22 november om 20.00 uur: „De gebeten hond” door Theatergroep Maccus.

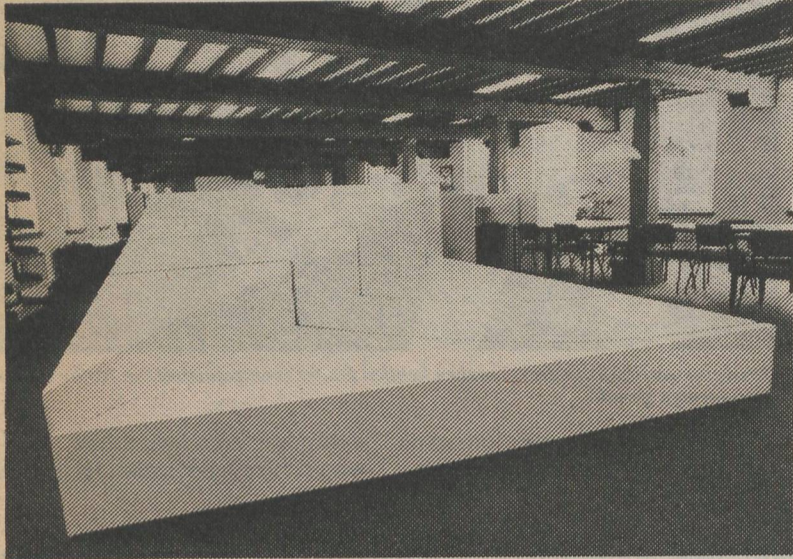
Kunstcentrum Limburg, Bassin 21

Expositie van keramische objecten, beelden, installaties, papier en schilderijen van Meloni, Backus, Bisschop, Gregoire, Salentijn, Schröder, Smeets, Oldenhof en Saldée.

De Hanenhof (Geleen)

12 november: Gelaender Rocknach met Lush, Valsj Plat, Second Heat, The Liberators en de Janse Bagge Band. Aanvang half negen.

ACHTEROM IS 'T KERMS

Wit en groot

Slenterend door het Bonnefantcomplex stuit je in het voormalig Studielandschap op iets groots, op iets wits. Je denkt dat het misschien een geavanceerd model studiecel is, maar na grondig onderzoek blijkt dat enige ingang ontbreekt. Is het misschien een schaalmodel van ons nieuwe academisch ziekenhuis? In dat geval is het nog meer avant-garde dan Das Klinikum van de Rheinisch-Westfälische Technische Hochschule in Aken. Nee, een hospitaal kan het onmogelijk voorstellen. Een bibliotheekmedewerker meldt dat het een *Kunstwerk* is. Maar over het hoe en wat kan hij geen uitsluitend geven. Navraag bij Voorlichting levert niet meer op dan dat het een object van de Trajecta-tentoonstelling is. Onze kunstminnende voorzitter van het College van Bestuur, mr. R. van den Biggelaar, blijkt genereus onderdak te hebben geboden aan het kunstwerk, toen bleek dat na afloop van Trajecta het hele ding nergens meer terecht kon. Het object stond echter nog koud in het Bonnefantcomplex toen

een woedende kunstenaar aan de telefoon hing met de mededeling dat zijn werk tijdens vervoer en wederopstelling beschadigd was voor een bedrag van vijftienduizend gulden. Je ziet het er niet aan af.

„Groningen” beslist

Het is een wijd verbreid misverstand onder aankomende studenten dat zij op eigen houtje kunnen proberen van studieplaats te wisselen met een ontevreden collega elders in het land. Zelfs in het uitzonderlijke geval dat twee mensen elkaars plaats over willen nemen, wordt voor zo'n deal geen toestemming verleend door het Centraal Bureau Aanmelding en Plaatsing (CBAP). Het CBAP behandelt namelijk alleen individuele bezwaarschriften. Afspraken op de vrije ruilmarkt gemaakt worden niet geaccepteerd, omdat, volgens het CBAP, daarmee niet wordt gegarandeerd dat echt urgente gevallen ook daadwerkelijk voorrang krijgen. Noch bij de behandeling van bezwaarschriften, noch bij de eerste toewijzing van

studieplaatsen wordt er geritseld. Er zijn zeer gedetailleerde instructies om iemands plaatsing te beoordelen. De student die een bezwaarschrift indient kan rekenen op een strenge doch rechtvaardige behandeling van zijn zaak.

(WvB)

Studie om status

De Sovjet Unie telt 870 VOEZY (instellingen voor hoger onderwijs), waarvan 67 universiteiten. Het studentenaantal schommelt rond de zes miljoen. Tweefasestructuur, numerus fixus, plaatsingscommissies, inloten en lage beurzen – zaken waar in Nederland al jaren over gejammerd en gejeremieërd wordt – daar halen Sovjet-studenten hun schouders over op. Om een plaats aan één van de 67 universiteiten wordt van oudsher fel gevochten,

zeker als het gaat om de universiteiten van Moskou of Leningrad.

Arbituriënten die echter een referentie van partij- of Komsomolorganisaties hebben worden bevoordeeld; ook is het een „pre” om al in dienst te hebben gezeten.

Sovjet-sociologen hebben ook toegegeven dat arbituriënten uit de „intelligentia” twee- tot achtmaal zoveel kans hebben om toegelaten te worden dan kinderen van kolchozboeren.

Een academicus verdient relatief weinig in de Sovjet Unie en materieel gewin is er in het algemeen dan ook geen motief om te gaan studeren. Volgens Sovjet-sociologen is status een sterkere drijfveer dan financiële beloning.

(WvB)

„Uitstekend bloed, excellentie, u kunt nog jaren mee”, lijkt rector magnificus Hemkers te melden aan een gespannen toekijkende minister Deetman. De minister bracht vorige week een bezoek aan de universiteit samen met zijn Indonesische collega.

MA LAISE Secretaresse

„Hallo Mia, met je Ma! Hoe is 't”

„Het is niet wáár! In deze stagnerende verzorgingsstaat nog een baan? Ongelooflijk! En waar?”

„Née! Goh, Mia! Op de universiteit nog wel. Dan kan jij Bertram z'n boterhammen brengen als hij die vergeten is. Of nee, misschien heb je het wel veel te druk, hoewel...”
„Hoe hoort van die geruchten over de Rul dat ze daar echt geen ene flikker uitvoeren. Hahaha. Wat moet jij eigenlijk doen?”

„Oh, jaja, secretaresse. Ik wist nu dat jij Schoevers had, Mia...?”

„Dat heb je ook niet nodig? Wat bedoel je?”

„Professor hoe?”

„Ach ja, die man van de vlaiers. Maar Mia, ik druk je op het hart: wees voorzichtig met die kerel hoor. Ze fluisterden altijd dat hij nogal, tja hoe zal ik het uitdrukken... ehm... vlugge vingers had, ik bedoel dat hij bij geruchte nog eens naar wat vrouwen greep.”

„Inderdaad, hahaha, ach, je ouwe moeder weet nog wel van wanten hoor; ik hou me goed op de hoogte. Doen ze trouwens daar op die universiteit nog wat aan acties in verband met die 3,5 procent die ingeleverd moet worden? Trouwens, wat ik me nu al een hele tijd afvraag: inleveren moet je toch altijd bij iemand doen? Maar bij wie? Lubbers of Rietkerk? Dan gaan die van dat geld zeker lekker op de wintersport!”

„Ja, zo is 't. Maar hoe zit het nou met acties?”

„Nee, stiptheidsacties zouden weinig zin hebben. Dan zou die Observant op tijd uitkomen, en die hoge heren zouden niet mee van tien tot vier, maar net zoals van vijf tot negen moeten werken. Nee, dat lijkt me niks voor al die luiakken.

Maar weet je wat ik nou in de Jekerkoerier las?”

„Nee, niet de Maospos, de Jékérkóerier! Die vertelde ons dat actievoeren tegen die drie en een half procent geen zin heeft zolang er géén duidelijkheid is omtrent de wegsleepregeling in de Maastrichtse binnenstad.”

„Tóch actievoeren? Maar wat doet die secretaresses dan?”

„Aha, goede actie: wullen Jaegerondergoed in plaats van jarretelgordeltjes met netkousen. Die hoge leraren zullen voor het behoud van hun hobby zeker zich hard maken voor behoud van satijnen ondergoed en volledig loon. Vást!”

Kerstprijsvraag voor pulpnummer

Om je wat vrolijker de donkere dagen rond Kerstmis in te laten gaan brengt Observant op 20 december een speciaal Kerstnummer uit dat wat minder serieus is dan onze gewone nummers. Er komen uitsluitend artikelen in over gebeurtenissen die nooit gebeurd zijn, maar wel hadden kunnen gebeuren. Net echt, maar kolder. Om eens wat voorbeelden te noemen: „Hoe ik het WIDER-instituut naar Maastricht haalde, een interview met mr. R.B. van den Biggelaar” of „Proefdier vervangt bejaarde avondportier” of „Hemkers tweede Nobelprijs: na geneeskunde nu voor literatuur” of „Ik kon me niet meer houden toen ik Anita de doctoraalbul gaf”, of „105-jarige Jezuiet zat 18 jaar in bibliotheek opgesloten”.

Je ziet het: het kan niet op. Als je niet genoeg droomt, loop dan dezer dagen eens binnen bij de kapper, kijk dan eens in de pulpliteratuur, verzin andere namen en doe je ogen dicht. Schrijf thuis je verhaal op en stuur het naar de redactie. De beste verhalen worden geplaatst en de allerbeste worden beloond met een aardige prijs. Ook ideeën voor dat soort fantastische verhalen zijn welkom. Er is altijd wel iemand te vinden op kamer 304 van het Hoofdgebouw die je kan helpen er iets leuks mee te doen. De stukken kunnen met een pseudoniem ondertekend worden, als de redactie de echte naam van de auteur kent.

De termijn voor inzending duurt tot 13 december.